

MYNTKONTAKT

Nr 4 APRIL 1977

SVERIGE 4:75

NORGE 6:75

DANMARK 6:95 INKL. MOMS

Referat från kvalitetsauktionen i Borås

Apropå devalveringen, läs

”Är enkronan för dyr att tillverka”

Se sid. 4

Apropå påsken

”Sagan om Mundymyntten”

Se sid.15

APRIL-ERBJUDANDEN

1 öre									
1872	0	100:—	1938	0	40:—	1936	01/0	75:—	
1878	0	675:—	1940	0	35:—	1936 spegel	0	110:—	
1915	0	70:—	1940 nickel	01/0	60:—	1937	01/0	250:—	
1917	0	75:—	1947 nickel	0	45:—	1938	0	60:—	
1925	0	40:—	1948	0	25:—	1938	01/0	40:—	
1926	0	30:—	1949	0	25:—	1939	0	45:—	
1927	0	40:—	1950	0	15:—	1940	01	20:—	
1938	0	45:—	1953	0	30:—	1940	01/0	35:—	
1942	0	30:—	1957	0	15:—	1942	01	50:—	
1943	0	75:—	1961 U	0	30:—	1946	0	60:—	
1944	0	55:—	1962	0	15:—	1946	01	25:—	
1940	0	20:—	1963	0	7:—	1947	01	25:—	
1945	0	65:—				1949	0	125:—	
1948	0	30:—	25 öre			1949	01	45:—	
1949	0	40:—	1921	01/0	425:—	1950 ändr. årtal	01	35:—	
1950 järn	0	20:—	1940	01/0	25:—	1950	01/0	20:—	
1953	0	25:—	1940 nickel	01	60:—	1950/51	01	35:—	
1961 TS	0	15:—	1940	0	45:—	1956	0	60:—	
			1941	0	35:—	1957	01	30:—	
			1943	0	50:—	1957	0	80:—	
2 öre						1965	0	15:—	
1905	0	125:—	50 öre			1966	0	20:—	
1909	01	95:—	1898	1+/01	180:—				
1931	0	125:—	1928	01/0	225:—	GULDMYNT			
1934	0	110:—	1929	0	575:—	Sverige			
1935	0	85:—	1936 kort 6:a	01	85:—	5 kr 1881	01	1.200:—	
1930	01/0	95:—	1939	01	45:—	" 1899	01	900:—	
1946	0	90:—	1940 nickel	0	195:—	" 1901	01	800:—	
1950	0	25:—	1963	0	65:—	" 1901	01a0	900:—	
1961 U	0	125:—				" 1920	01	950:—	
5 öre			1 kr			10 kr 1874/73	01a0	1.100:—	
1867	0	550:—	1875	1+	195:—	" 1874	01	975:—	
1873	1/1+	200:—	1876	01/0	1.500:—	" 1876	01	950:—	
1892	01/0	375:—	1887	1/1+	575:—	" 1876	1+/01	800:—	
1909 litet kors	0	575:—	1914	01	295:—	" 1876 hjärtsköld	01	2.200:—	
1909 litet kors	1+/01	400:—	1924	1+/01	200:—	" 1901	01	800:—	
1911 god	1+	75:—	1938	01/0	25:—	20 kr 1889	01	2.300:—	
1918	0	475:—	1939	01/0	20:—	" 1898	01	2.350:—	
1918	1	125:—	1940St. G	1+	75:—	" 1899	01	2.300:—	
1919 brons	01/0	225:—	1941	0	50:—	" 1901	01	2.700:—	
1920	0	200:—	1943	01	30:—	Danmark			
1924	0	400:—	1948	01/0	45:—	10 kr 1873	01	675:—	
1926	0	475:—	1949	01	10:—	" 1890	01	750:—	
1934	01	80:—	1949	0	35:—	" 1908	01	500:—	
1935	0	175:—	1952	01	50:—	" 1913	01/0	500:—	
1936 l. 6:a	0	195:—	1953	01	40:—	" 1917	01	475:—	
1938	0	75:—	1958	01/0	150:—	Norge			
1947	0	150:—	1960	01/0	45:—	10 kr 1916	01	2.100:—	
1948	01	30:—	1966	0	15:—	20 kr 1886	01	2.200:—	
1949	0	115:—				20 kr 1910	01	1.950:—	
1950 brons	0	25:—	2 kr			Finland			
1960	0	30:—	1910	01/0	700:—	10 Markka 1913	01/0	1.495:—	
10 öre			1913	1+å	125:—	20 Markka 1910	01/0	1.600:—	
1880	1+/01	395:—	1914	01/0	525:—	20 Markka 1912	01	1.100:—	
1900	0	275:—	1922	01/0	475:—	Island			
1907	01/0	95:—	1924	01/0	500:—	10 000 Kronur	0	975:—	
1909	0	450:—	1926	01	175:—				
1914	0	235:—	1929	0	425:—				
1937	0	40:—	1929	1+	50:—				
			1930	01	150:—				
			1935	1+/01	30:—				

Alla priser inkl. moms. - Full bytesrätt inom 8 dagar.

PEO MYNTHANDEL AB

Drottninggatan 11 S-111 51 STOCKHOLM Tel. 08/21 12 10
PER-ERIK OHLSSON

MYNTKONTAKT

Drottninggatan 11
111 51 Stockholm
Tel. 08/11 84 44

Redaktionen öppen: 09.30—12.00

Postgiro: 42 30 50 - 4

Bankgiro: 219 - 0502

Bank: Sv. Handelsbanken

REDAKTIONSLEDNING:

Chefred. o. ansvarig utgivare:

Michael Ohlsson

Redaktör för Norden:

Tommy Falk

Atriumveien 15 C

N-1400 SKI

Eftertryck av text och bilder utan medgivande förbjuds.

Tidningen utkommer den 15:e i varje månad utom månad 6 o. 7.

Adressändringar bör meddelas oss snarast, helst skriftligen genom postens adressändringsblankett.

ANNONSPRISER: S. Kr.

4 sidor (mittuppslag) .. 2.385:—

2 sidor (mittuppslag) .. 1.260:—

1/1 sida (2:a o. sista sid.) 765:—

1/1 sida 575:—

2/3 sida 405:—

1/2 sida (2:a o. sista sid.) 405:—

1/2 sida 305:—

1/3 sida 215:—

1/4 sida 160:—

1/6 sida 115:—

1/12 sida 60:—

1/24 sida 40:—

Moms 17,65 % tillkommer på ovanstående annonspriser.

Prenumeration helår 43:75.

MYNTTORGET

(endast för myntsamlare)

Ett införande: 10 kr. Två införande med samma text i två på varandra följande nummer: 16:—, Annonsen får högst innehålla 20 ord + namn och adress eller telefonnummer. Annonskostnaden skall medsendas på samma gång som manus.

SISTA ANNONSDAG

3 veckor före utgivningsdag

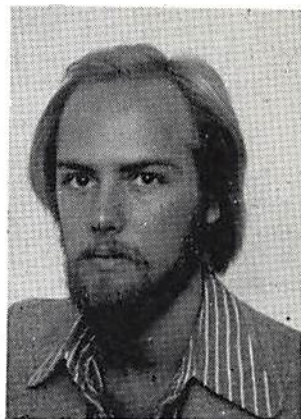
Alla författare ansvarar ensamma för sakinnehållet i sina artiklar.

TILL VÅRA LÄSARE

I detta nummer av MK handlar en hel del om de auktioner som hållits nu i vår. Trenden är densamma som tidigare, mynt i bra kvalitet stiger bäst. Även guldmynten fortsätter att stiga, trots förfälskningarna: auktionsmynten garanteras ju alltid som äkta.

Gunnar Sidorows artikelserie "De Romerska Kejsarna" fortsätter med kejsare Traianus i detta nummer.

En aktuell artikel med tanke på devalveringen heter "Enkronan För Dyr Att Tillverka" och en artikel handlar om påsen, eller som den heter "Sagan Om Maundymynten".

Michael Ohlsson

Numismatisk Ordens vårauktion

Söndagen den 13 mars höll Numismatisk Orden sin vårauktion på Stadshotellet i Borås. Totalt utbjöds ca 500 objekt, varav 430 var svenska mynt från Gustav Vasa till och med Gustav VI Adolf. Ca 10 % av utropen blev återrop medan resten oftast hamnade en bra bit över de i auktionslistan åsatta värdepriserna.

Karl Riksföreståndare 4 öre 1602 R. Plantsskada åts kl 11 (motsv fräns) 1+ (2 500) 3.100:—.

Gustav II Adolf 1 öre 1620 God 1+ (400) 700:—.

Carl X Gustav 1/4 öre 1659 1 (75) 250:—.

Carl X Gustav 1/6 öre SM 1670 på 1 1/2 "fyrcantplants" 1 (750) 1.400:—.

Oscar I 1/16 rdr 1848 fanns med i 2 kvalitéter nämligen 01å0 (275) och 01 (175) dessa såldes för 450:— resp 425:—.

Carl XII 1 öre 1711 och 1714 i kval

1(+) och 1+ hade utropspriserna (100) och (135) och såldes för 250:— resp 300:—.

Fredrik I Rdr 1743 God 1+ (3 600) 4.300:—, Gustav III 1 öre KM 1778 01/1+å01 (175) 425:— samt pojköret 1772 27 mm något snedcentrerat Praktex 01å0 (12 000) 15.500:—.

Carl XIII 1/12 sk 1812 01 (60) 150:—.

Vad det beträffar Oscar II och Gustav V mynt höll priserna sig som de brukar på auktioner.

T ex 1 kr 1903 Ärgfläckar åts. repor framför ansiktet 1+/1+å01 (150) 400:—, 1 kr 1918 God 1+ (150) 375:—, 50 öre 1914 01 (200) 475:—, 5 öre 1946 mörk 0 (75) 175:—.

Gustav VI Adolf fanns representerad med bl a en del 1-kronor i kval 0 bl a 1952 (125) 175:—, 1954 (100) 150:—, 1956 (70) 85:—, 1958 (200) 200:—, 1959 (400) 525:— samt 1961 TS (40) 70:—.

”Enkronan för dyr att tillverka”

Är en ny myntreform nödvändig?

Island överväger ändringar i år

I december förra året begärde ekonomiminister Gösta Bohman en utredning om tillverkningskostnaderna för våra enkronor. Detta har vad jag kunnat finna inte alls uppmärksammat i den allmänna debatten. Trots att skälen för utredningen är verkligen belysande för vårt nuvarande ekonomiska läge.

Gösta Bohman säger nämligen att enkronorna har blivit för dyra att tillverka i nuvarande utformning. Det beror inte att de innehåller någon dyrbar metall, det finns inte ett milligram silver i silvermynten sedan 1968. Nej, det är myntämnena som mynten präglas på, de sk plattarna, som har blivit för dyra att köpa. En svensk enkrona är nämligen mer komplicerad än våra övriga växelmynt. Den består av flera olika metallskikt. Kärnan är huvudsakligen av koppar. Utan på denna har man lagt två tunna metallskikt av en nickellegering. Så viker en särskild maskin nickelskikten över kopparkärnans kant, fint så att inga skarvar syns.

Kostbar viking

— Det är just denna övervikning som är kostbar, berättar avdelningsdirektör Sven Erik Nilsson på Myntverket. — Orsaken till enkronans utförande är att när vi gick över från silverhaltiga mynt till pengar av annan metall så krävde automathandeln, särskilt i gränstrakterna mot i synnerhet Norge, denna konstruktion. Automaterna måste kunna skilja på norska och svenska enkronor, annars skulle

handlarna ha kunnat få väldiga förluster efter som norska enkronor var c:a 25 öre billigare. Genom den nuvarande konstruktionen fick den svenska kronan en annan förmåga att leda elström, vilket man utnyttjade i automaterna.

— Numera spelar automathandeln i gränstrakterna så liten roll att man borde kunna gå över till billigare myntämnena, säger Sven Erik Nilsson. — Och det är hur detta skall gå till som utredningen skall ta reda på, framhåller han.

Inflationstecken

Men att det blivit för dyrbart att göra enkronor på samma sätt som hittills, är naturligtvis också ett exempel på den ständigt fortgående inflationen. Fram till 1942 fanns det t. ex. 80 procent silver i enkronorna. Och då var det ännu inte lönsamt att smälta ner dem och ta vara på silvret. 1942—1968 fanns det fortfarande 40 procent silver i enkronan utan att någon hade råd att göra tackor av den.

Nedsmältningsslag

Efter 1968 finns det som sagt inte något silver alls i någon av ”silvermynten”. Och silvret i de gamla kronorna hade blivit så mycket värt att riksdagen fick lov att stifta en lag mot nedsmältning av mynt. Vilket inte har hindrat att smarta såväl utländska som svenska affärsmän har länsat och fortfarande länsar vårt land på silverpengar för tiotals miljoner kronor.

Föråldrat system

Att enkronan nu blivit för dyr att tillverka, är emellertid inte bara ett exempel på hur långt inflationen har gått. Det är också ett handfast bevis på att vårt nuvarande myntsystem har blivit föråldrat.

1-öringen försvann

Det första tecknet på denna utveckling kom för fem år sedan, då man avskaffade ett-öringar och två-öringar och minskade fem-öringarnas storlek med omkring hälften och vikten med nära två tredjedelar.

Man kan inte säga att ett myntsystem längre är sunt när dess minsta enhet, 1-öringen, har blivit för dyr att tillverka och istället ersatts med ett femenhetersmynt av nästan samma storlek och metallvärde.

När nu hundraenhetersmyntet, enkronan, också har blivit för dyr att tillverka i sitt hittillsvarande skick, då är det ett tecken på att hela myntsystemet i vårt land är på god väg att förlora all trovärdighet.

(Forts. på nästa sida)

”Enkronan...

(Forts. fr. föreg. sida)

Isländsk myntreform

Visst finns det andra länder som bara låter en sådan utveckling ha sin gång. Italien är ett exempel på detta. Ett mera näraliggande exempel har vi på Island. En isländsk krona är lika med 100 aurar (samma ord som öre). Men sista gången man präglade 1,2 och 5 aurar var 1966. Och 25 och 50 aurar samt 1 krona har man inte gjort med nya årtal sedan 1974.

Nu meddelar man på isländska ambassaden i Stockholm att man planerar en myntreform som innebär att alla mynt under 2 kronur skall avskaffas. 1 isländsk krona är värd 2,3 svenska ören. . .

350 kr/mån- och hembitråde!

På den andra delen av skalan har vi tusenkronorsinflationen. Jag har en god vän vars föräldrar gifte sig i början på 1930-talet. Fadern var banktjänsteman, modern hemmaarbetare. Det var inte bara det att familjen levde ganska gott på faderns lön, som i mitten på 1930-talet var 350 kr i månaden. De hade dessutom råd att ha hembitråde! Den som i dagens samhälle har tio gånger den månadslönen räknas knappast till de bättre betalda. För att klara ekonomin måste nog mamman också ha ett arbete. Och hembitråde det har ju inte ens någon i familjen Hammond, alldeles fränsett att de inte är svenskar. . .

Förvirring till tusen

De högre betalade har råkat ut

Samma väg?

I Sverige har vi trots allt långt kvar till en inflation av isländska mått. Men vi måste ändå fråga oss om det är klokt att fortsätta på denna väg. Som jag ser det kan det bara vara till skada för samhället. Det leder till en ekonomisk historielöshet, splittrar sammanhållningen mellan generationerna och undergräver förtroendet för hela penningssystemet.

Spär på inflationen

De höga summorna leder till en talblindhet när det gäller pengar som leder till att inflationen späds på. På den ena delen av skalan har vi det faktum att det knappast finns något i våra affärer som kostar fem öre, vår minsta myntvalör. Och våra minsta myntenhet, ett öre, finns numera inte ens på prislapparna. I arbetstid räknat kostar det förresten mångdubbelt mer än fem öre att sälja bara en sak som kostar fem öre till en person.

för en tusenkronorsblindhet, som i kombination med de sk progressiva skatteskalorna leder till stor förvirring. En löneökning på tusen kronor det ena året betyder en ökning efter skatt på 300 kr. Men nästa år kanske 250 kr. Vilket i fast penningvärde räknat kanske bara är en ökning på 175—200 kr.

Oförståelse

En av följderna blir en så gott som total oförståelse i familjeekonomiska resonemang mellan de olika generationerna. Löneskillnaderna i siffror räknat är betydligt större än vad som skulle vara motiverat av den obestridliga ökningen av den allmänna standarden i vårt land. Men nu har inflationstakten blivit så snabb att även de som ännu inte är medelålders börjar förlora det penninghistoriska förfästet.

Tidningspriserna!

Häromdagen fick jag i min hand

en gammal kvällstidning, från den 1 augusti 1950. Nyheten om att kung Leopold av Belgien hade abdikerat täckte så gott som hela första sidan. Men det som verkligen chockade mig var tidningens pris, 20 öre. Dagens tidningspris 1:50. På femtiotalet var en femöreshöjning en stor sak. Idag måste tidningarna höja med 25 öre i taget. Ur led är myntsystemet!

100-års perioder?

Gösta Bohman hade knappast

(Forts. på nästa sida)

Köper—Säljer—Byter

Gratis prislista

Mynt, sedlar, tillbehör för mynt och frimärken.

Firma ARNE E. HEDLUND

Box 3144 S-162 03 Vällingby

Tel. 08/89 52 01

Vard. 17.30-20.00 Lörd. 12.00-18.00

ERT NAMN
OCH
ADRESS

och Ni får efter hand vår
"nyinkommetlista".

STOR SORTERING
MODERATA PRISER

Vänd Er med förtroende till

GÄVLE NYA MYNTHANDEL

S. Kungsgatan 19, Gävle
Tel. 026/12 82 25

Öppet: 16—18
lördagar 9—14

”Enkronan...

(Forts. fr. föreg. sida)

något historiskt perspektiv i tankarna när han förra året begärde utredningen om den dyra kronilverkningen, då skulle han nog ha nämnt det.

Men det är inte helt ointressant att det 1976 var etthundra år, så när som på ett, sedan den första enkronan präglades, år 1875. Och av en tillfällighet var det då också 200 år sedan Gustaf III:es myntreform år 1776. Då bl a avskaffades kopparmyntfoten, som hade införts av Gustav II Adolf 1624, d v s för drygt 350 år sedan.

Kanske är det ett kuriosum, eller har det kanske att göra med att först efter en tre, fyra generationer så vågar man trampa förfäderna på tårna och undanröja deras beslut när ingen av dem ännu är i livet?

Reform behövs

Bortsett från detta är det som jag tidigare ovan visat nödvändigt med reform av myntsystemet, så att förtroendet för våra pengar inte undermineras av de alltför höga siffrorna.

Men att ändra på myntsystemet är en stor sak som medför många övergångsproblem. I synnerhet för de äldre som har svårare än andra att ställa om sig.

Frankrike och England

Under tiden efter andra världskriget har vi i Europa upplevt två myntreformer. 1960 blev i Frankrike 100 gamla franc lika med 1 ny franc. Och 1968 övergav Storbritannien systemet med pennies och shilling och 1 pund är nu lika med 100 nya pence. Den franska förändringen gick relativt smärtfritt. I Storbritannien gick det inte så smidigt. Där hade man tidigare ett system där 12 pennies var lika med 1 shilling och 20 shilling blev 1 pund (- 240 gamla pennies) Den lägsta myntvalören i Storbritannien är nu 1/2 pence.

Räknedosor till hjälp

I våra dagars Sverige tror jag inte att en omställning skulle vålla några oöverkomliga problem. Fördelarna på längre sikt skulle överväga nackdelarna. Tack vare de

allt billigare och mindre räknedosorna, som numera inte kostar mer än ett par LP-skivor, skulle man dessutom kunna genomföra även en mer komplicerad reform utan större olägenheter.

Enkronorssedlar?

Enklaster vore om man skrev upp kronan tiofaldigt, nominellt sett, inte i förhållande till andra valutor. Tio gamla kronor skulle då bli en ny krona. Vi skulle då kunna få igen en kronas sedlar som fanns i början på 1900-talet. Den nuvarande enkronan skulle bli en ny tioöring, i samma format som enkronan men i billigare utförande så att ekonomiministern får sin önskan uppfylld. Dagens tioöring skulle göras om till en ny ettöring.

1/2-öringar behövs

Men då uppstår ett nytt problem. Om man inte ersätter den nuvarande femöringen med något nytt mynt, blir, det säkert protester från både konsument, handlare och producenter. De förra kommer att säga att handeln nu skor sig på deras bekostnad. De senare kommer att säga att mindre, nödvändiga prishöjningar just på grund av kundernas inställning blir svåra att genomföra om man inte har ett mynt av en lägre valör, som t ex 1/2-pencemyntet i England. 1/2-öringar har också funnits i Sverige på mitten av 1800-talet. Åren 1856-58 präglades 35 miljoner stycken. Men de kom snart ur bruk. Ett nytt försök med 1/2-öringar gjordes 1867, men då präglades bara knappt 65.000 st.

5 gamla öre — 1 nytt?

För att komma runt detta problem kanske man i stället skall göra bara en femfaldig nominell upp skrivning, så att man gör om femöringen till myntsystemets minsta enhet. Fem gamla öre — ett nytt öre. Den nuvarande femkronan skulle då kunna bibehålla sin nuvarande form och metallinnehåll och bli en ny krona. Detta skulle medföra fördelar även internationellt sett. Den nya svenska kronan skulle då bli något mer värd än en dollar, som ju fortfarande är världsvalutan framför andra. Det kanske skulle vara ett bra förhål-

(Forts. sid. 9)

Beställ våra
auktionskataloger

samt

lagerlistor

kostnadsfritt

(6 st/år + 2 st lagerlistor/år)

MYNTHANDELN

OY FINNCANASTOR AB

Mannerheimintie 56

00260 Helsinki 26

FINLAND

Tel. 90/49 26 17

TB MYNT HB

U. Thimberg R. Berglund

Prislista nr 4 sändes gratis
på begäran.

KÖPER BYTER SÄLJER

MYNT & TILLBEHÖR

Erstagatan 14

116 36 Stockholm

Tel. 08/41 01 33

Öppethållande:

Vard. 10.00—18.00

Lörd. 10.00—13.00

Skattsökande i stor skala

På den internationella numismatiska mässan deltar för första gången i Skandinavien en utställare som demonstrerar metalldektorer. Sökande efter begravda eller tappade föremål med dylika apparater är en ny och spännande hobby. Genom användande av en metalldektor kan man lokalisera föremål under markytan såsom mynt, medaljer, gamla vapen och mycket annat.

I gamla tider fanns inga banker

och i orostider begravdes ofta de värdefullaste ägodelarna i jorden. Många av dessa skatter ligger kvar och väntar på upptäckt. De mest avancerade detektorerna kan skilja på magnetiska och icke magnetiska föremål.

I Storbritannien ägnar sig redan ca 80 000 personer åt denna nya hobby. Många av dem har gjort fina fynd.

Helsingborgs myntmessa har samlat 33 utställare från 6 nationer och salarna på Grand Hotel är nu fullbokade.

SAMLARE!

Sänd 2:75 i frimärken och Ni får ett provexemplar av nya tidningen MITO. PRECISE-SERVICE, Box 3089, 700 03 Örebro. (UTGIVARE! Vi ombesörjer distr. av Trycksaker till Samlare i hela Sverige. Kontakta oss!)

PRENUMERERA PÅ

MYNTKONTAKT

MYNT och MEDALJER

2 kr		
1876	1?	40:—
1877	1?	45:—
1878	1?	50:—
1880 o.	1?	125:—
1880 OCH	1?	75:—
1890	1?	50:—
1892	1?	50:—
1897	1?	35:—
1898	1?	35:—
1900	1?	40:—
1903	1?	125:—
1906	1?	35:—
1907	1?	30:—
1910	01	400:—
1912	1	75:—
1913	01	375:—
1913	1+/01	150:—
1913	1/1+	60:—
1913	1	25:—
1915	01/0	800:—
1915	1+/01	250:—
1922	01	275:—
1926	1+/01	150:—

1926	1	40:—
1928	01	400:—
1930	1	25:—
1931	01/0	250:—
1931	01	75:—
1934	1+	25:—
1935	01	75:—
1936	1+	30:—
1936	01/0	80:—
1937	01/0	300:—
1937	01	250:—
1938	01	50:—
1940	1+	15:—
1942	01/0	100:—
1943	1+	75:—
1944	01	40:—

Jubileumsmynt

5 kr		
1935	01/0	50:—
1952	1+/01	250:—
1959	01	60:—
1959	1+	40:—
1962	01/0	450:—

Jubileumsmynt

2 kr		
1897	01	110:—
1897	1+	90:—
1907	01	130:—
1907	1+	85:—
1921	01/0	110:—
1921	01	85:—
1932	0	130:—
1932	01	80:—
1938	01	50:—
1938	1+	35:—
50 öre		
1877	1?	175:—
1936 l. 6:a	01	350:—
1958	0	130:—

25 öre

1878	1	400:—
10 öre		
1871	01/0	275:—
1872	1+	550:—
1873	1+	450:—

Tronsk.medalj (Num.för.)	silver	375:—	8 st kända Soc.dem. förs.	brons	650:—
"	brons	200:—	(Sporrong 1970 end. 300 set)		
Kronprinsen	silver	900:—	Myntverket, flyttm.medalj	silver	50:—
Carl XVI Gustaf Trontilltr.	silver	425:—	"	brons	30:—
Kungabrilloppet (Sporrong)	silver	450:—	Kekkonens Jub.med. 1975	silver	50:—
" (Medaljgillet)	silver	400:—	Oskar II 1897 25 års-jub.medalj	brons	425:—
Myntkab. vänner 25 år	silver	450:—	Industriutställn. Stockholm 1866		300:—
Nobelset 1971	silver	1.500:—	R. K. Förtjänstmed. Prins Carl	brons	225:—
"	brons	750:—	Partners i rymden (Franklin)	silver	300:—
			(m. dagstämplade U. S. o. ryska frim.)		

Full returrätt inom 8 dagar. Moms ingår i priserna. Porto tillkommer.

O. GIDEGÅRDS MYNTHANDEL

ODENGATAN 38 · BOX 19119 · S 104 32 STOCKHOLM 19 TELEFON 08 · 311389

- INFORMATION

Ett av de många etappmål som sattes upp i samband med att SNR bildades var strävan att avskaffa momsen på numismatiska samlarobjekt. Förbundet har i dagarna tillskrivit finansdepartementet och statsrådet Mundebo i denna för alla samlare så viktiga fråga. Det är ett ganska omfattande material som nu nått vår högsta skattemyndighet. Förhoppningsvis får den skatteutredning som f n arbetar med olika skattefrågor så småningom direktiv som kommer att leda till ett undanröjande av denna från många samlares synpunkt så orättvisa pålaga.

Sveriges Mynthandlareförening lär i samma avsikt ha tillskrivit departementet. Den aktionen är förstälig och säkerligen berättigad. Det är sett ur den etablerade mynthandlarens synvinkel säkert lika angeläget med ett avskaffande av momsen för denne som för den numismatiska samlaren.

Det tidigare omtalade paketet för start av nya numismatiska föreningar är nu framtaget. Samtliga Sveriges kommuners fritidsförvaltningar och Sveriges mynthandlare erhåller med följebrev vardera fem exemplar. SNR vädjar i breven om medverkan till spridning av startpaketet till intresserade personer. Paketet kan också utan kostnad rekvireras direkt från förbundet.

Det är ett ganska omfattande material som genom SNR försorg för första gången skapats i vårt land. Förutom det 18-sidiga häftet lämnar även förbundet erbjudande om att i förekommande fall bistå med rådgivning och även med personligt besök om så skulle önskas.

Samtliga kända numismatiska föreningar i vårt land erhåller var sitt exemplar utan kostnad.

Ett annat hjälpmedel är nu också framtagit. Det gäller ett numismatiskt frågesportpaket tidigare aviserat i denna informationsruta. Materialet består av ett 16-sidigt anvisningshäfte för frågesportledaren, nummerskyltar och svarsspadar (ja och nej) samt fem olika frågeformulär om vardera 30 numismatiska frågor.

Samtliga till SNR slutligt anslutna föreningar erhåller inom kort kostnadsfritt ett anvisningshäfte och ett frågeformulär (nr 1). Materialet är pedagogiskt väl genomarbetat och kan utan svårighet användas av vem som helst att leda en numismatisk frågesport en möteskväll. Alla mötesdeltagarna kan delta. Nya frågeformulär kan rekvireras från förbundet efter hand.

Förbundets ordförande, Sven Jardestål, representerade SNR och Sverige vid en presentation av Nordisk Medaljkonstserie 1977 för president Kekkonen i Helsingfors den 10 februari 1977. Förbundsordföranden träffade vid tillfället även ledande finska numismatiker och knöt därvid viktiga kontakter för ett framtida nordiskt samarbete på förbunds nivå.

Allt fler numismatiker över hela landet hör av sig till förbundet med frågor och förslag. Detta är glädjande och noteras med stor tillfredsställelse av styrelsen som också hoppas att dessa kontakter skall fortsätta. Många framställer önskemål om att få bli medlemmar i förbundet. Tyvärr går inte detta. SNR stadgar ger härvid entydigt och klart besked om att endast numismatisk ideell förening äger ansluta sig till förbundet och således ej enskild person.

SVERIGES NUMISMATISKA RIKSFÖRBUND

Adress: Box 44, S-190 40 Rosersberg. Telefon: Ordf. 0760-353 23, sekr. 08-83 86 97, kassör 016-11 13 19

Bank: Bankgiro 452-2009, Skandinaviska Enskilda Banken. Postgiro: 3 54 91 - 2.

”Enkronan...

(Forts. fr. sid. 6)

lande med tanke på likheterna mellan de båda länderna i fråga om levnadsstandard, teknologisk utvecklingsgrad, bruttonationalprodukt per innevånare m m. Australien, Nya Zeeland och Kanada är också "dollar"-länder som är ganska lika oss till sin struktur.

Ater till "dalern"

Enheten "dollar" för tanken till det gamla myntsystemet före kronans införande i Sverige. Då räknade man i daler, eller senare, i riksdaler. "Daler" och "Dollar" har samma ursprung, den s k Joachimsthalern, ett stort silvermynt som fått namnet från den ort där den präglades första gången, Joachimsthal i Böhmen (nuvarande Tjeckoslovakien) i början på 1500-talet.

Fördel

Att återgå till benämningen daler har också den fördelen att man undviker sammanblandning mellan nya och gamla priser. För de nödvändiga prisjämförelserna får man lov att multiplicera och dividera med fem antingen i huvudet eller med hjälp av räknedosa. Den första tiden måste man naturligtvis ange priserna i båda myntslagen.

Besinning behövs

Vi lever i en tid då många ekonomiska begrepp och teorier kullkastats. De hundra åren sedan den första myntreformen har varit en, ur det historiska perspektivet sett, kort tid där otyglad framstegsoptimism och ohämmat resursslöseri

Myntstöld uppklarad En variant på polis- huset i Skövde

Vid ett villainbrott i Malmö för en tid sedan stals en myntsamling värderad till ca 300.000 kronor. Tjuvarna bröt sig in via ytterdörren mitt på ljusa dagen utan att bli upptäckta.

För den drabbade, en man i 60-årsåldern, blev det rena tragedin då det är omöjligt att köpa likvärdiga mynt. Då mynten ej heller var försäkrade, betalar försäkringsbolaget bara ut en bråkdel av det totala värdet. Samlingen bestod av antika mynt, danska mynt under tiden 1000—1658 samt svenska mynt från Gustav Vasa till Oscar II. Den här gången hade den drabbade dock en väldig tur. Ett par dygn efter inbrottet kunde polisen nämligen gripa förövarna, 2 pojkar 16 och 17 år gamla.

Nästa samlare som drabbas av något liknande kanske aldrig får se sina hårt förvärvade mynt igen.

när det gäller både naturen och människorna, blandats med perioder av mänsklig förnedring, förstörelselusta och depression. Vi har upptäckt att jordens resurser inte bara är begränsade utan att vi i den del fall håller på att överskrida gränsen för vad jorden tål.

Mun efter matsäck

Vi måste hejda den inflationsdrivande efterfrågeutvecklingen och lära oss att "rätta munnen efter matsäcken". Vi måste alla i vårt land, och i överenskommelse med de andra nordiska länderna, hjälpas åt att nå det målet. En myntreform, så som den ovan skisserats, tror jag skulle kunna vara ett av de hjälpmedel som behövs.

Herman Gyllenhaal

På polishuset i Skövde finns numera en femkrona 1972 som troligen är den enda i sitt slag. En femkrona ska som bekant tillverkas i tre skikt, det mellersta i nickel och de två yttre i en legering av 75 % koppar och 25 % nickel, men denna femkrona från 1972 är präglad i endast 2 skikt. Denna femkrona är alltså väldigt tunn, dessutom saknar den kantprägling. Förmodligen är denna femkrona unik då myntverket har en mycket noggrann kontroll för att stoppa dylika felaktigheter. Om någon har eller har sett fler exemplar av detta slag vore vi på redaktionen tacksamma om ni hörde av er.

Han kanske inte heller får ut något av försäkringsbolaget. Därför vill vi råda alla samlare att prata med sina respektive försäkringsbolag och skaffa en tilläggsförsäkring för mynt.

Prislista nr 4

sändes på begäran.

R. UPPGRENS MYNTHANDEL

Skånegatan 73

Box 11080, 100 61 Stockholm

Öppettider:

vard. 10—18, lörd. 10—15

Tel. 08/44 82 81

Välkommen till Helsingborgsmässan

23—24 april där vi erbjuder bl. a:

RIKSDALRAR - MARKMYNT - GULD - SEDLAR

och moderna mynt i god kvalitet

MYNT & MEDALJER

Sveavägen 96 Fack S-104 32 Stockholm 19. Tel. 08/34 34 23

ELVER DUVELIUS — BERTIL JÖNSSON

Postgiro

T - Rådmansgatan - uppgång Handelshögskolan

39 183 - 7

ÖPPETTIDER:

Vard. 11.00—18.00

Lörd. 9.00—14.00

DE ROMERSKA KEJSARNA

av Gunnar Sidorow

Traianus

(98—117)

Kejsar Traianus, vars förfäder en gång utvandrat från Tuder till Italica i Spanien, måste om man ser på hans blodsarv, betraktas som romare men samtidigt är han det högsta uttrycket för en ny art av folk, som vuxit upp på iberisk mark. Det storslagna i hans bragder beror på ett prunkande majestät och ett ridderligt sinne. Världsmakten Rom har i honom funnit en representant, som i sin strävan sökte förverkliga det, som diktatorn Caesars mäktiga ande uppställt som ett ouppnåeligt mål för efterföljarna. Han har med riket införlivat vidsträckta områden, vilkas inbyggare kände romarenamnet endast såsom något fientligt, och genom grundande av stadssamhällen överallt i provinserna skapat förutsättningarna för civilisation. Även i Italien var han oavlåtligt verksam för att utveckla handel och industri. Han har uppnått, att världariket i vida högre grad utvecklades till en enhet än som skett under kejsardömetts första århundrade. Hans yttersta mål torde ha varit att även i politiskt avseende göra provinserna likställda med moderlandet Italien. Medveten om sin makt kände han ingen misstro mot de tjänare, vilka utförde hans vilja.

Bland de dugliga medlemmarna av det härskande ståndet fann han endast vänner: med aktning för varje förtjänst gladde han sig över det nya liv, som uppspirade inom konst och vetenskap under denna

epok. Hans natur, som i grund och botten var full av godhet och välvilja, var främmande för all slags illvilja. Själv eftersträvade han de högsta äroposter och var dem även värdig, samtidigt överhopade han dem, vilka i detta avseende voro lika honom, med bevis för sin ynnest. Liksom under Augustus' dagar var den främste av medborgarna en förebild för hela staten, och i glansen av en upphöjd härskaregestalt försvunno skuggorna av en makt, som vilade enbart på svärdets råa makt.

När han första gången beträdde Roms mark, överräckte han gardesprefekten svärdet, symbolen för hans makt, med dessa ord: "Om jag utövar min makt på rätt sätt, bruka det då i min tjänst, i motsatt fall, rikta det mot mig". Han hade tillbragt sitt liv i statens tjänst, som ämbetsman och militär, och genom erfarenhet hade han på förhand utbildat sig till den svåraste av alla plikter, nämligen att leda staten. Han kände väl till provinsernas särart och hade länge övervägt, huru han skulle kunna lyfta dem ur deras betryck. Så var han då genom sitt säkra omdöme, även utan en konstlad utbildning av sitt förstånd, oändligt överlägsen alla män i sin omgivning och vann frejdig lydnad och verklig kärlek.

Efter alla de kvinnor, vilka under caesarerna hade vanärat tronen, framstår hans gemål Plotina som en ljusets ängel, fullt värdig att stå vid den store kejsarens sida. Även

de ord hon riktade till folket, när hon för första gången beträdde kejsarpalatsen, äro oförglömmeliga: "Mätte jag en gång i döden få lämna detta palats, så fri från varje skuld, som jag nu beträder det". Högt bildad, fann hon ett säkert stöd för sin övertygelse i Epicuros' fria och glättiga filosofi. Härom bär ännu den dag som är hennes brevväxling med ledaren för skolan i Athen vittne.

I Köln vid nedre Rhen hade Traianus fått meddelande om Nervas fränfalle. Hans första åtgärd blev, att här åter bygga upp det, som under Domitianus' odugliga regering hotats med undergång. Intill Vetera grundade han militärkolonien Ulpia Traiana och även batavernas huvudort, Noviomagus, nyordnades av honom. Likaså bär ra nemeternas, triborcernas och vangionernas främsta orter vid övre Rhen hans namn. För Neckarområdet skapade han ett centrum i Lopodunum. Men i dessa dagar blevo alla de förstörda samhällena på andra sidan övre Rhen åter uppbyggda och nyanlagda eller förbättrade vägar omfattade landet ända till Raetiens gräns. De medel, vilka kejsaren betjänade sig av för att ansluta de kringliggande och närgränsande germanska stammarna till riket, voro i allo fredliga. Hellre fördrag än härtåg. Därpå begav han sig till mellersta Donau. I dessa landskap, vilka skakats av så många olyckliga krig,

(Forts. på nästa sida)

De Romerska...

(Forts. fr. föreg. sida)

vilde han vidtaga sina förberedelser för angreppskriget mot dacerna, vilka under Domitianus' sista dagar tvungit riket till en årlig tribut, för att därmed köpa freden. Nya befästningsanläggningar, förstärkning av hären, säkrare gränserna. Framför allt lade sig kejsaren vinn om att militärt omskola hären, själv väl stående provet i tvekamp med den simple soldaten, som han i krigiskt kunnande betydligt överträffade. Det var nu Traianus lyckades vinna de germanska stammar, vilka gränsade till Pannonien, liksom de krigiska jazygerna, för ett förbund med Rom, så att dacerna i det stundande kriget komme att stå allena.

När Traianus, våren 99, höll sitt intåg i Rom, kände senat och folk på sig, att en mäktig vilja höll statens tyglar. Ty huru tillgänglig kejsaren än var, i sitt umgänge med senaten och med vilket allvar än denna senats förhandlingar fördes, opåverkade av något slags yttre påtryckningar och bibehållande sina lagliga rättigheter, så innebar detta iakttagande av de yttre formerna icke något mildrande av det faktiska inflytandet. Gardet erhöll sina sedvanliga nådegåvor förse- nat och avkortade. Sin frikostighet gentemot den romerska plebs utökade kejsaren, i det han bland dem, vilka voro berättigade till fri spannmålsutdelning, även upptog 5 000 barn. Den skuldbelastade gardesprefekten Casperius Aelianus hade kejsaren, medan han ännu befann sig i provinserna, kallat till sig och domfällt. Därjämte kan nämnas, att arvsskatten och framför allt dess uppbörd, vid denna tidpunkt i hög grad mildrades.

Vi kunna göra oss en rätt så tydlig bild av förberedelserna för det stora kriget mot dacerna. Ett effektivt skydd för provinserna vid landet. Ty de romerska härarnas ställning vid Donaus södra strand, från Saves mynning till Donaus delta, var med tanke på strömlandskapet ytterst sårbar gentemot en så angreppslysten motståndare som dacerna. Kasanpassets långsträckta strömdrag, vilka varken voro segelbara eller möjli-

ga att beträda på stränderna, skilde härarna åt i den övre och den nedre moesiska provinsen. Traianus lät vid passets södra strand inhugga en väg i klippan och utvidga genombjälkanordningar, som förde från härens huvudläger i Viminacium (den övre delen) till den västra infarten till passet vid Järnportarna. Mitt emot slutpunkten öppnade sig vid norra stranden Mehadiadalen, från vilken en svårtillgänglig förbindelse ledde till infarten till Tapae. Hitintill skulle, vid ett angreppskrig, nedre Moesiens här rycka fram. Österut från Viminacium, vid infarten till Kasanpasset, utmynnade Apusdalen, genom vilken från väster härvägen till Tapae gick fram. Detta var den anfallsriktning hären från övre Moesien hade att taga vid anfall, en riktning, som naturen själv anvisat. Före krigets utbrott lät kejsaren här bygga en härväg där läger voro utplacerade på ett avstånd av 12 romerska mil från varandra. Denna härväg ledde fram till Tibiscum, mitt emot passet vid Tapae. Även härvägen i Mehadiadalen var säkerställd ända fram till Tergovaerpasset.

När kejsaren i egen person, våren 101, på en skeppsbygga förde hären från Lederata vid södra stranden till Apusdalen, veko dacerna utan svärdsslag tillbaka till den starkt befästa ställningen vid Tapae. Genom snabba marscher kom Traianus fram till Tibiscum. Under tiden hade hären vid nedre Moesien överskridit Tergovaerpasset, samtidigt som den högg ned urskogarna, och stötte vid Tibiscum, under ledning av Laberius Maximus, till den kejserliga hären. Utan att vackla höllo dacerna i sina skogar stånd mot de förenade romerska härarna. Under fruktansvärda förluster lyckades det slutligen att tvinga dem till reträtt

bakom sina förskansningar. Men deras drakfanor vajade obesegrade från deras förhugningar och hånande hälsade besegrade och ihjälslagna romares blekta skallar från spetsarna på pålarna. Traianus offrade sina egna kläder för att få förbandsmaterial för de sårade och upprättade på slagfältet en honnörsgrav åt de fallna, där årligen minnet av de döda, dagen före slaget skulle firas. Även Pannoniens här hade ingripit i kriget, i det den gick över Donau, och medverkade vid betvingandet av landet söder om Maros ända till Theiss. Även om romarna tillskrev sig segern, hade det första fälttåget strandat.

Då kallades kejsaren plötsligt mitt i vintern till nedre Donau, där dacerna hade brutit in. Decebalus' skaror, förstärkta av sarmatiska stammar, hade gått över Donau nära dess mynning och utbredde sig förhärjande över nedre Moesien. Det förefaller, som om kejsaren då vistades i Drobetæ, vid flodens norra del, öster om Järnports- passet, och att det var här olycks- budet nådde honom. Medan han själv sjövägen for till Oescus och sedan med huvudhären vände sig mot söder, för att förhindra fiendens framträngande till Thracien över bergen vid Haemus, drog Legio prima Minervia och talrika auxilia från Rhenhären, förstärkta med praetoriska kohorter och ryteri, längs med floden för att avskära återtåget för de plundrande dacerna. Fienderna, vilka icke väntat sig detta angrepp i ryggen, blevo överfallna i sömnen och måste under den nattliga kampen, som upplystes av fullmånen, lämna sitt byte i romarnas händer. Här, var- est fienden för första gången besegrats på romersk område, bygg-

(Forts. på nästa sida)

De Romerska...

(Forts. fr. föreg. sida)

des senare Tropaeum Traiani, och där bredvid de fallnas honnörsgav. Den avgörande drabbningen utkämpades först vid foten av Haemus, och romarnas seger här blev förevigat genom uppbyggandet på Traianus' lägerplats av "segerstaden" Nicopolis vid Istrum. Även dessa strider hade slagit fasansfulla luckor i de romerska lederna. Bara under det första krigsåret hade under drabbningarna av de förnämna senatorerna 5 pontifices maximi stupat, och det är klart nog, att under det vilda handgemänget framför allt härarna av de heliga fanorna och kejsarbilderna massvis strukit med.

Men fienden hade lidit ännu svårare förluster. Hans motståndskraft var bruten, när kejsaren följande år förnyade angreppet västerifrån. Lilla Walachiets slättmark skyddade genom utsträckta anläggningar, vilka förde från Aluta till bergen i väster, mot dacerernas angrepp. Därpå drog Traianus

från Drobetæe över bergen norr om Järnportspasset på en nybyggd svårtrafikerad väg in i Mehadiadalen och drev dacerna, då de över-skredo Tergovaerpasset, utan kamp ur deras ställningar. Framför Tapæe fullbordades, i fiendens åsyn, föreningen med hären från övre Moesien. Innan det kom till drabbning försökte Decebalus genom en ambassad av förnämna dacer att uppnå fred. Kejsaren sände Licinius Sura och Claudius Livianus till Decebalus. Men underhandlingarna ledde till intet då Decebalus vägrade att personligen möta kejsarens utskickade. Hans avsikt hade faktiskt bara varit att vinna tid för nya rustningar. Skansarna vid Tapæe måste dacerna utrymma, då deras ställning kringgicks av det mauriska rytteriet, som anfördes av Lucius Quietus. Sedan passen säkerställdes genom befästningar, stormade Traianus genom förräderi ett fäste, där de krigsmaskiner och fälttecken, vilka Decebalus en gång tagit ifrån Cornelius Fuscus, förvarades. Under oavbruten strid närmade sig Traianus fiendens huvudstad Sar-

mizegethusa. Utanverken togos av romarna med storm. Först nu gick Decebalus med på en underkastelse, som han icke längre kunde undvika. I högtidligt tåg trädde Decebalus, åtföljd av sina stormän, inför Traianus' tribunal, och bad i hela den församlade romerska härens åsyn gråtande om nåd, på knä inför kejsaren. Villkoren voro: utrymmande av allt ockuperat område, utlämnande av överlöpare och upptagande av romersk besättning i eget land. Efter godtagandet av dessa villkor lämnade Traianus Decebalus i besittning av makten, men endast som romerska folkets vasall. Sändebud från Dacerna kommo till Rom för att med egen mun inför senaten förkunna sin underkastelse. Traianus höll en sannskyldig triumf över dessa ärkefiender och upptog bland sina titlar ärenamnet dacerernas besegrare Dacius.

Dock, tor det trihetsalskande folket var den romerska bojan outhärdlig. Decebalus begynnade i hemlighet rusta, vann nya bundsförvanter bland de omkringlig-

(Forts. på nästa sida)

RØMERSGADE 25
DK 1362 KØBENHAVN K
Tlf. 01 - 141519

*

KØB OG SALG AF
SJÆLDNE MØNTER
BOGFORLAG
NUMISMATISK ANTIKVIARIAT
VURDERING OG VEJLEDNING
PRØVNING FOR ÆGTHED
KONSERVATORANSTALT

*

Åben efter aftale

Hirsch Mynthandel AB

Malmskillnadsgatan 29
111 57 Stockholm
Tel. 08-11 05 56 - 08/21 34 59

MYNT - MEDALJER
NUMISMATISK LITTERATUR
VÄRDERINGAR
KOMMISSIONSUPPDRAG

Kvartalsprislistor: pris kr. 5:— + porto

De Romerska...

(Forts. fr. föreg. sida)

gande stammarna och hans sändebud begåvo sig ända till Arsacidernas hov. Ett andra krig ryckte hotfullt allt närmare. Traianus beslöt att förekomma fienden. Han uppställde Decebalus de fördrag, denne så ofta kränkt, och bröt 105 till sjöss upp från Ancona för att föra förstärkningar till nedre Donau. Över Korinth och Athen kom han över det aegeiska havet fram till Thraciens kust, landade vid mynningen av Hebrus och drog på en nyss öppnad militärväg över Haemus till Nicopolis ad Istrum. Här hembar han ett offer åt dem, vilka fallit i den stora drabbningen. Det ägde rum under stor högtidlighet. Dacerna hade allaredan brutit upp till krig och romarna voro nära att åuka under för dacernas angrepp. Även hären i övre Moesien närmande sig på bergvägen från Mehadiadalen. Så trängdes då dacerna ut från de erövrade befästningsverken. Likaså hade besättningen i det romerska lägret vid Sarmizegethusa hållit stånd mot dacerna, vilka leddes av Decebalus personligen. Anyo förenade sig de romerska härarna vid Tapae och anträdde härifrån marschen mot Sarmizegethusa.

Decebalus hade under tiden utomordentligt förstärkt sitt kungliga residens. Så blevo romarna herre över fienden först efter ett långvarigt belägringskrig. Före intagandet begingo de förnämsta av dacerna självmord genom gift. Decebalus själv hade lyckats undkomma och fortsatte kampen vid vattenbefästningarna vid Marosch. Sedan han fördrivits även härifrån

fortsatte han att bland bergen bekämpa romarna, vilka framträngde från alla håll. Då varje motstånd visade sig fåfängt, störtade han sig på sitt svärd. Hans omätliga skatter, vilka han sänkt ned i floden nära sin huvudstad, upptäcktes av romarna efter hans död genom förräderi av en av hans tjänare.

Traianus beslöt, att varaktigt taga höglandet i besittning. De fria dacernas land förvandlades till provinsen Dacia. Det gamla koloniallandet vid Aluta och i Mehadiadalen blev provinsen Dacia inferior, i spetsen för vilken ställdes en procurator, det siebenbürgiska höglandet blev Dacia superior, förvaltd av en kejsarlig legat, som samtidigt var överståthållare för hela Dacien, landet söder om Marosch ända till Theiss förenades med Moesia superior. Slätten mellan Theiss och Donau jämte lälandet söder om Siebenbürgen mellan Aluta och Donau förblevo utanför riksgrensarna. Därigenom erhöles Pannonien och Moesien flodgränser, vilka voro lättare att försvara. En motståndare, som framryckte över slätterna söder och väster om Dacien hotades härigenom i flanken av dessa bälverk. Likväl ledde vägar från lägren i Moesien och Pannonien, på vilka romarna hade rätt att tåga igenom, genom dessa slätter till det siebenbürgiska höglandet. Huvudlägret i Dacis superior var anlagt mitt i höglandet vid Apulum. Dalarna för de floder, vilka gjöto sitt vatten ut i Marosch, spärrades i sitt mellersta lopp av alaelägren, i sitt övre lopp genom den tätare ringen av kohortlägren. Vid Aluta och vid Temes stodo nedre Daciens auxilia. I Moe-

sia inferior blevo legionslägren framskjutna till Novae, Durostorum, Troesmis. I stället för de gamla lägren Ratiria och Oescus uppstodo, koloniserade av krigsveteraner, de kolonier, vilka buro Traianus' namn. Likaså grundades i stället för Decebalus' residens Colonia Ulpia Traiana Dacica Sarmizegethusa. För att kultivera de bördiga dalslätterna vid nedre Moesien och övre Dacien dirigerade Traianus utvandrarströmmen från de östliga provinserna till dessa rikets landskap. Så uppstodo även i Moesien nya medelpunkter för stadsliv, öster om Nicopolis staden Marcianopolis, som fick sitt namn efter Traianus' syster. Även milesiernas kolonier på Svarta Havets västra kust, Apollonia, Mesembria, Callatis, Odessus, Tomi, Istropolis vaknade efter långvarigt förfall till nyttliv.

För att uppräta ett oöverberrigt bälverk mot de germanska stammarna vid Pannoniens nordgräns, upprättades — vid sidan av Flexum, Carnuntum, Vindobona, ett färde legionsläger Brigetio, där den nyuppsatta Legio tricesima Ulpia Victrix fick sin förläggningssort. Även i stället för legionslägret från en tidigare epok, Poetovio, uppstod en stad med romersk rätt. Den smala flodrand vid Donau, som från den stora flodbågen sträcker sig ända till Saves mynning, blev den nya provinsen Pannonia inferior med legionslägret Aquincum som säte för praetoriska legater. I Moesia superior grundade Traianus den fruktåtbara floddalen vid Axios staden Ulpiana och en annan Ulpiana Remesiana sydost om Thraciens gräns.

(Forts. i nästa nr)

INTRESSANT AUKTION

Fredagen den 22 april på Hemgården, Norretullsvägen 9 i Kristianstad.

Auktionen börjar kl. 19.30 med visning från kl. 17.00.

Mynt för ca: 400.000 kronor kommer att säljas.

Medeltidsmynt - Riksdaler - Guldmynt - Bronsmynt

Auktionskatalog och närmare upplysningar fås från

Kristianstadsortens Numismatiska Förening

Tfn. 044/713 28 Ingvar Nilsson

Box 110 68, 291 11 Kristianstad

Reportage från kvalitetsauktionen i Borås

Lördagen den 12 mars anordnade Per Osterlund Myntauktioner AB en storauktion över myntsamlaren C-O Algårds svenska silvermynt-typsamling. Samtliga mynt var dokumenterade till en eller flera tidigare ägare med angivande av försäljningspris och år. I MK nr 2 finns ett utförligare förhandsreportage. I detta nummer ska vi nämna en del exempel på uppnådda priser.

Totalt omsattes ca 1.600.000 vilket är ungefär 300.000 kr mer än den totala värderingen i auktionskatalogen.

Det första myntet var Gustav Vasa 1 öre 1530 Konungen i helfigur med mantel, till vänster om bilden ett kommaliknande bitecken, mellan fötterna en vase (sköld på stort kors, i skölden tre kronor och vasa-sköld) HG38a SM16 delvis svagt ut-

präglad RR 1+ (2800) 5.800:- 1 mars 1544 SM181 Konungabilden ned till midjan är densamma som på svartsjödalararna 1542-1550. 1 mark med denna bild förekommer endast med året 1544 R 1+å01 (4000) 8.250:- Johan III 1/2 daler

1573 HG25 SM33 RRRR 1å1+ (20 000) 25.000:- Sigismund 1 daler 1594 ros efter åtsidans omskrift HG1 SM1 R 1+å01 (55 000) 57.000:-.

Gustav II Adolf 1/2 riksdaler 1631 med skärpknut HG21a SM34 RR 1+å01 (18 000) 24.000:-

Kristina 2 riksdaler 1645 HG2 SM4 obetydliga repor på fälten RRRR 1+01 (100 000) 81.000:-

Karl X Gustaf 3 riksdaler 1660 Praktmynt med anledning av konungens död den 13 febr 1660 R 1+å01 (10 000) 11.000:-

Karl XII 8 mark 1704 HG33 SM36 ett ovanligt välbevarat exemplar med vacker patina R 01å0 (15 000) 28.000:-

Gustav III 1 riksdaler 1792 HG65 SM54 obetydliga plantsrispor på huvudet 01å0 (2 000) 4.400:-

Som ni lagt märke till har vi bara presenterat mynt av en viss karaktär, självfallet fanns det också gott om mynt i betydligt lägre prisklasser. Men att alltför noggrant gå in på flera mynt skulle som alla säkert förstär inte gå i tidningen.

SANDHILLKASSETTEN NU HÄR FÖR 1976

Finns hos välsorterade mynthandlare eller direkt från

TONKIN AB

Huvudkontor o butik
Platensgatan 7
582 20 Linköping
013/12 41 70, 12 41 79
Butik
Samlararkaden
Mäster Samuelsg. 25
111 44 Stockholm
Tel. 08/11 21 51

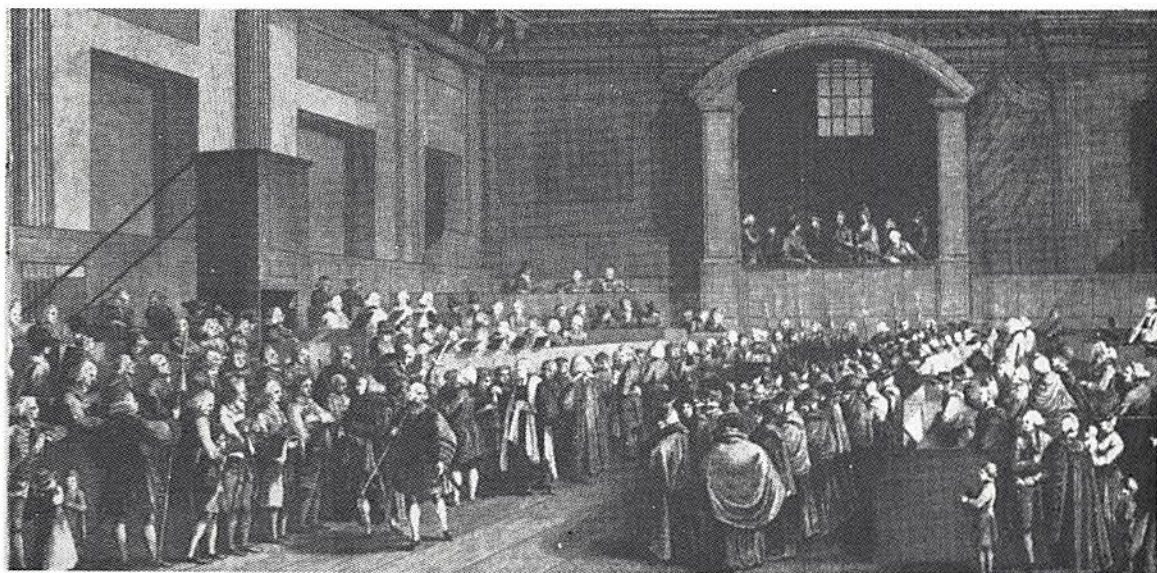
MYNT- GUIDEN NU UTE

TONKIN AB

Sagan om Maundymynten

En snart 2000 årlig kyrklig tradition ligger bakom

Av sekreterare Gösta Florén

Den traditionella utdelningen av Maundygävor i slutet av 1700-talet skedde i det kungliga kapellet i Whitehall.

Somliga mynt har en egen tradition, som går långt tillbaka i historisk tid. Vad Sverige beträffar kan erinras om de s k kastpengarna som ursprungligen och i verklig mening kastades ut bland folket vid kungliga kröningar eller begravningar. På 1800-talet upphörde detta, kastpengarna fick karaktär av medaljer och utdelades till hovet närstående och bemärkta personer. Den sista kastpengen präglades vid Oscar den II:s kröning 1873.

I England förekommer emellertid ett annat mycket säregt mynt — Maundymyntet — präglat i 4 valörer, nämligen en, två, tre och fyra pence. I förening med en särskild kyrklig ceremoni på Maundydagen, dvs den svenska skärtorsdagen, har detta mynt en historia, som går långt tillbaka. Med säkerhet vet man sålunda att den engelske konungen Johan utan land (1190—1216) deltog i en ceremoni år 1213 i Rochester och att han då gav 13 pence till 13 fattiga män.

Maundyceremoniens ursprung är bibliskt

I Johannes evangelium 13:4 heter det om Jesus: "Men han stod

upp från måltiden och lade av sig överklädnaden och tog en linneduk som han bundit om sig. Sedan slog han vatten i ett bäcken och begynte tvaga två lärjungars fötter och torkade dem med linneduken, som han bundit om sig." Efteråt säger Jesus: "Har nu jag, Eder Herre och Mästare tvagit Eder fötter, så ären I ock pliktiga att två varandras fötter." Och han drar samtidigt följande slutsats: "Sannerligen, sannerligen säger jag Eder. Tjänaren är icke förmer än sin herre, ej heller sändebudet förmer än den som har sänt honom."

Med stöd av dessa bibelord är fottvagningsritualen fortfarande i bruk inom den katolska världen. I England kan ritualen spåras tillbaka till 600-talet. Först 600 år senare kom emellertid sedvänjan att ritualen skulle förenas med gåvor av pengar. På 1400-talet blev det vanligt att därutöver lämna gåvor bestående av tyg och enkla livsmedel. Mottagarna var gamla fattiga. Tyget var till en början den dräkt, som bars av drottningen och gavs till den äldsta och fattigaste kvinnan. Drottning Elisabeth I (1553—

1603) fann emellertid denna sedvänja olämplig, därför att det var alltför kostsamt — hon var som bekant tämligen snål — och dessutom opraktiskt att lämna ifrån sig en dyrbar festdräkt. Hon ersatte därför denna i stället med en penninggåva. Intressant är också att både penninggåvornas antal och storlek anslöt sig till regentens ålder. Man kan kanske se detta som något slags offergåva för att regenten fått förmånen att leva så länge.

Under årens lopp ändrades ceremonierna vid olika tillfällen. I regel utdelades gåvor av pengar och livsmedel. År 1814 fanns exempelvis 150 mottagare av gåvor, 75 fattiga män och 75 fattiga kvinnor, eftersom kung Georg III (1760—1820) då var 75 år gammal. De fattiga erhöll sålunda livsmedel, bestående av salt lax, torsk och sill, några köttstycken, 5 brödkakor och öl för att dricka konungens skål. Vidare utdelades 150 penningbörsar, innehållande vardera 75 silverpennies. Vid den kyrkliga ceremoniens avslutning utdelades vidare tyg av ylle och linne, strumpor och ett glas

(Forts. på nästa sida)

Maundyceremonien år 1971. Drottningen och hennes gemål tillsammans med andra medverkande utanför kyrkan efter ceremonien. Längst till vänster biskopen av Rochester, som för första gången ledde utdelningen i egenskap av "Lord Hphg Almoner". Observera blombuketterna med kryddörter och vårblommor, som de medverkande burit alltsedan den stora pesten i England på 1300-talet.

Sagan om...

(Forts. fr. föreg. sida)

vin, det senare för att även nu kunna dricka en skål för konungen.

Ursprungligen utgjordes penninggåvan av normalt förekommande mynt. År 1662 präglades emellertid särskilda silvermynt, vilka kännetecknas av att Karl den andres bild finns inom en inre cirkel. Mynten — med valörerna 1—4 pence — saknade årtal för präglingen. Fram till år 1668 präglades odaterade mynt men med kungabilden fyllande hela myntet. Det första årtalsförsedda myntet var 2 pence från år 1668. Sedan år 1670 är emellertid samtliga valörer försedda med årtal.

Maundymyntens senare utgivning

Intill år 1821 präglades Maundymynt utan särskild kontroll av upplagens storlek. Det fanns inte hel-

ler några svårigheter att få beställa dylika mynt hos myntverket genom någon bank. Under drottning Victoria (1837—1901) begränsades emellertid upplagan. Från år 1838 fram till 1898 utgjorde upplagan av varje set om fyra mynt mellan 4.158 och 4.488 ex med undantag för vissa år. År 1841 präglades endast 2.574 ex och åren 1873, 1875 och 1882 något mindre antal än normalt.

Med år 1893 utökades präglingen av Maundymyntset till i regel det dubbla eller nära 9.000 set. Detta antal bibehölls under Edward VII (1901—1910) med undantag för de båda sista åren, då man präglade 1.983 resp 1.440 set. Under Georg V (1910—1936) bibehölls en dylik låg upplaga av set. Krigsåret 1914 präglades endast 982 set. Efterkrigsåren medförde som bekant att ädelmetallen blev för dyra för att möjliggöra samma silverhalt som tidigare. Man minskade därför halten till 500/1.000 i samtliga engel-

ska silvermynt och även i Maundymynt. När längre fram år 1947 de engelska silvermynten ersattes av kopparnickelmynt, återgick man emellertid till att ge Maundymynt den ursprungliga silverhalten, 925/1.000 delar. Under senare år har upplagan präglade set ytterligare begränsats till något över 1.100 set.

När England övergick till decimalsystemet år 1971, kom valörbeteckningen av de fyra Maundymynt att motsvara 10 nya pence. Den nya regentbild, som har använts för decimalmynten, förekommer inte på Maundymynt, där man använt den äldre bilden.

Maundyceremonien och utdelningen av gåvorna

Ursprungligen hölls den högtidliga Maundyceremonien i det kungliga kapellet i Whitehall. Efter år 1890 förlades den till Westminster Abbey med ett par undantag. Se-

(Forts. på nästa sida)

Två set av Maundy mynt, visande fram- och baksida. De är här jämförda med 1971 års decimalmynt.

Sagan om...

(Forts. fr. föreg. sida)

dan år 1961 har den ägt rum även utanför London, första gången i samband med staden Rochesters 500-årsjubileum. Sex år senare hölls den i Durhams katedral i norra England, varvid ceremonien för första gången utsändes i TV. Vid praktiskt taget alla tillfällen har Maundy-gåvorna utdelats av någon medlem av den kungliga familjen, i regel av regenten själv.

Intill år 1951 hade det varit möjligt för mottagarna att få dessa gåvor under sin återstående levnadstid. Numera får nya mottagare gåvor endast vid ett enda tillfälle. Den i den äldre ceremonien ingående fottvagningen upphörde redan under 1800-talet. Intill år 1880 bars emellertid som något slags påminnelse härom av de medverkande ett stort vitt linnestycke över högra skuldran. Fortfarande har en del funktionärer en dylik utstyrel, vilket är bevis för traditionens

makt i England.

Utdelningen av gåvorna vid ceremonien sker i två omgångar. I den första erhåller kvinnliga mottagare en grön börs och manliga mottagare en vit börs. Innehållet har under senare år uppgått till 3 pund och anses skola motsvara klädesgåvan. I den andra omgången för varje mottagare två börsar, en röd och en vit. Den röda börsen innehåller sammanlagt 2 1/2 pund och den vita Maundy mynten i set och med det antal pence som motsvarar regentens åldersår.

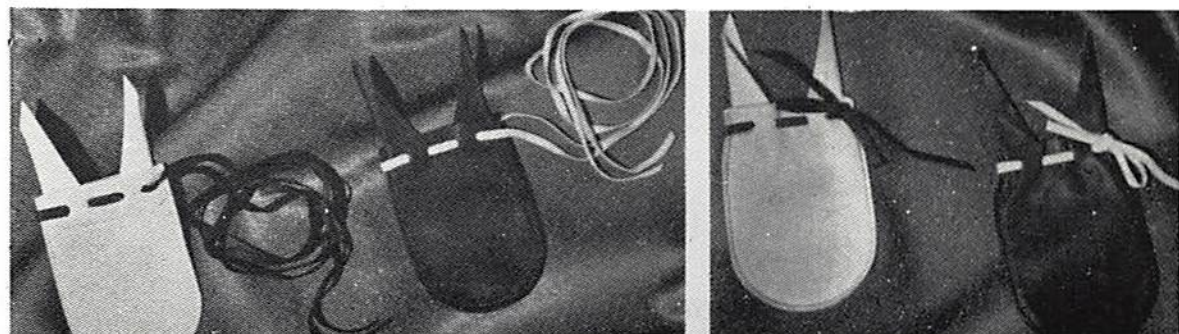
Det är numera en stor ära att bli gåvomottagare. Man behöver nödvändigtvis inte vara fattig. Även om viss hänsyn tas till vederbörandes ekonomiska förhållanden, väljer man endast personer med god renommé och som tidigare gjort särskilt stora frivilliga insatser i kyrklig och kommunal verksamhet.

Maundy mynten som samlarobjekt

Det är självfallet att Maundy-

mynten med dess relativt små upplagor och säregna historiska bakgrund skall utgöra ett kärt samlarområde. Naturligtvis också dyrt. Nyare uppgifter har jag inte haft tillgång till. Dessutom betyder myntens kondition också en hel del. Vid årsskiftet 1974/75 kunde följande priser noteras som exempel. Set från år 1706 -VF- 40 pund. Arset 1763 i samma kvalitet fanns tillgängligt för 30 pund. Arset från år 1871 till 1892 värderades till 20—23 pund. De följande åren fram till 1907 höll seten sig lägre, mellan 15 och 19 pund. Arset från år 1908 och till 1945 var prissatta till 21—23 pund. Senare årset — där upplagorna är mycket mindre — fanns tillgängliga för omkring 40 pund.

Med hänsyn till den starka inflationen i England under de båda följande åren har sannolikt de angivna priserna stigit. Om Maundy mynt är ocirkulerade och åtföljda av den börs, i vilka de legat, betingas sannolikt ett något högre pris.

De röda och vita börsarna med långa snören innehåller dels ett belopp motsvarande klädesgåvan, dels resp Maundy myntset. De gröna och vita börsarna med korta snören innehåller de penningbelopp, som utdelas i första omgången.

**För Er som har stora krav
och vackra mynt:**

ABAFIL

**Ingen plast ingen plexi!
Samlarlådor i utsökt kvalitet - tygfodrade baksidor
Starka tväraromar i både lådor och väskor. Förstklassigt handarbete.**

Väskor och kassetter för standardlådor
330x220 mm

1. MINIDIPLOMAT (kassett)

- svart läderimit., yttermått 355x240x40
1A kompl. m. 3 velouriserade låd. 153:—
1B kompl. m. 2 sammetslådor 230:—
1C utan lådor 100:—

2. MEDIODIPLOMAT (väska)

- svart läderimit., handtag, två lås
260x380x70
2A kompl. m. 6 velouriserade låd. 247:—
2B kompl. m. 4 sammetslådor 412:—
2C utan lådor 142:—

3. DIPLOMAT (väska)

- svart läderimit., handtag, två lås
260x380x100
3A kompl. m. 10 velouriserade låd. 318:—
3B kompl. m. 7 sammetslådor 617:—
3C utan lådor 153:—

4. DIPLOMAT DE LUXE

- beige äkta kalvskinn i övrigt som nr 3.
4A kompl. m. 10 velouriserade låd. 647:—
4B kompl. m. 7 sammetslådor 940:—
4C utan lådor 485:—

5. CANGURO

- svart läderimit., front och taköppning,
handtag, två lås, yttermått 215x360x250
5A kompl. m. 20 velouriserade låd. 670:—

Standardlådor 330x220 mm

- Velouriserade med 6-15-24-40-54-77 fack i
rött, blått eller grönt (lådor med 24 fack
lämpliga för crowns) 18:—
Sammetslådor, handgjorda i mycket hög
kvalité med 6-15-24-40-54-77 fack i röd-
svart botten av tyg 67:—
Sammetslådor av samma typ men utan
tackindelning 58:—
Skyddsplast för alla typer av standard-
lådor 5:—

Väskor och kassetter för minilådor
220x170 mm

6. MINIBRING (kassett)

- svart läderimitation 245x185x35
6A kompl. m. 3 velouriserade låd. 105:—
6B kompl. m. 2 sammetslådor 170:—
6C utan lådor 79:—

7. MINIBRING DE LUXE

- beige, äkta kalvskinn i övrigt som nr 6.
7B komplett med 2 sammetslådor 365:—

8. MINIPORTER (väska)

- svart läderimit., handtag, 2 lås,
255x200x85
8A kompl. m. 7 velouriserade låd. 180:—
8B kompl. m. 5 sammetslådor 353:—
8C utan lådor 110:—

9. MINIPORTER DE LUXE

- beige, äkta kalvskinn, i övrigt som nr 8.
9A kompl. m. 7 velouriserade låd. 400:—
9B kompl. m. 5 sammetslådor 540:—
9C utan lådor 330:—

Minilådor 220x170 mm

- Velouriserade med 6-12-24-35 fack i rött,
blått och grönt (lådor med 12 fack för
crowns) 12:—
Sammetslådor, handgjorda i mycket hög
kval med 6-12-24-35 fack i rött el. blått 50:—

10. MINIMINOR

- Elegant etui i svart läderimit., med 6
eller 15 fack i röd sammet 60:—
165x110 mm

11. MARMOTTA. Svart läderimit., frontöpp-
ning, två dörrar med lås. 370x240x370
Pris på begäran.

Presentförpackningar för ett mynt, ol. larger

	pr st	pr 50 st
ABS/30 mm	4:—	160:—
ABS/40 mm resp 45 mm	6:—	200:—
ABS/50 mm resp 60 mm	7:—	220:—

Dessutom kan vi leverera lådor för utställ-
ningsändamål, samt speciella kassetter för
saml. olympiadmynt 1952—1972, München-
olympiaden 1972, samt Montrealolympiaden
1976.

Aterförsäljarrabatter. Mervärdeskatt 17,65
% är inberäknad i samtliga priser.
Frakt tillkommer.

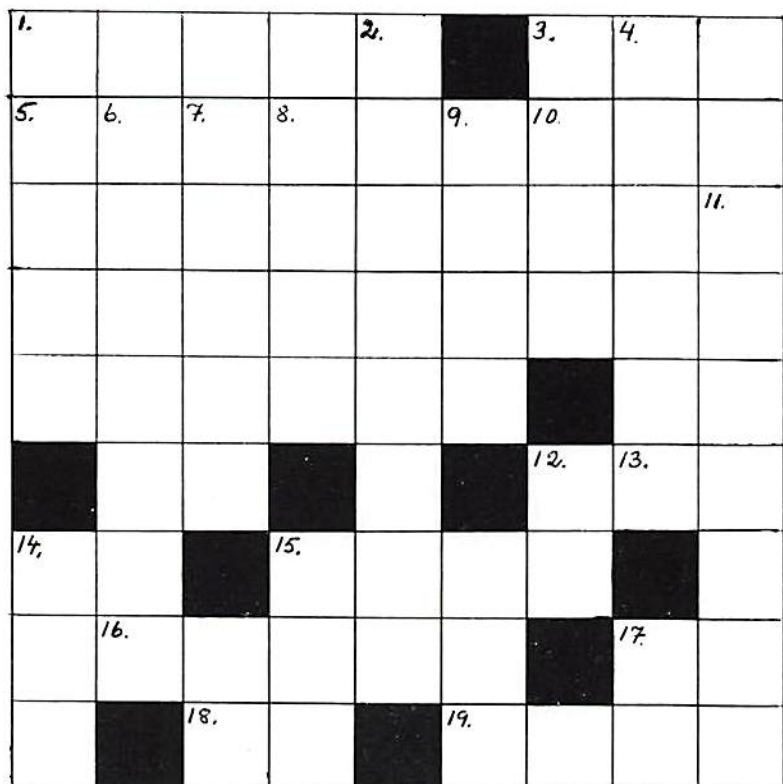

NOVA

L. M. Björkquist Box 40 70102 Örebro
Tel. 019/120511 (Nordisk generalagent)

Myntflätan

VAGRÄTT

1. Svensk sedel på 1 krona.
3. Beteckning för en fjärdedel av en myntvalör.
5. Från 1604 benämndes ett svenskt silvermynt för.
13. Förkortning för silvermynt.
15. Arabisk benämning på kopparmynt.
16. Svensk besittning som utgett besittningsmynt.
17. Latinskt ord i Fredrik I:s valspråk.
18. Myntmästarmärke på jubileumsriksdalern 1821.
19. Sedel på 6 daler KM (2 daler SM) benämndes under 1700-talet för.

LODRÄTT

1. Myntenhet i Sverige sedan 1873.
2. Benämning på karolinermynt med konung Adolf Fredriks bild.
4. Myntets fränsida.
6. Ett märke efter präglingsverktyget kallas för.
7. Rysk myntvalör med anknytning till Avesta.
8. Svensk myntort.
9. Ett mynts överkurs i förhållande till det nominella värdet.
10. Rumänsk myntenhet.
11. Görtzens gudar.
12. Myntmästarmärke för myntmästare från Stockholm 1684—1699.
14. Som räkneenhet fanns det redan på medeltiden. Först 1522 slogs det som mynt.
16. Romerska siffran 1 000.

För att variera lite grand så har vi detta nummer av MK en ny typ av tävling. Här gäller det att skriva ned det rätta ordet. För att få delta i dragningen för denna tävling måste vi ha era lösningar (klipp ur eller skriv av) senast den 30 april. Priserna blir denna gång följande:

1:a pris "Myntskåp Lembit Junior" (fyra lådor) med filt (skänkt av Lembit AB).

2:a pris 1976 års mynt i Sandhill-kassett.

3:e—5:e pris 1976 års mynt i mjukplastkassett.

Rätta lösningen till Numismatiska Tipset i MK nr 3 är:
21X 12X X12 122.

Vinnarna är följande personer:
1:a pris G Andersson, Karlstad, 2:a pris K Pihl, Göteborg, 3:e—5:e pris S Ljungholm, Stockholm, S Söderström, Arboga, S Andersson, Arboga.

Priserna har vi sänt ut i dagarna.

Vi önskar läsarna lycka till med lösningen av det nya problemet och väntar oss lika många svar som tidigare.

Ännu en auktion

Fredagen den 2 april är det återigen dags för en större auktion på Hemgården i Kristianstad. Mynt för omkring 400.000 kronor kommer att säljas. Det äldsta myntet från Sverige är en penning Olof Skötkonung 995—1022 LLt17 i kval 1(+) 5.000:-

I övrigt finns både svenska och utländska mynt i skiftande kvalitéer och priser med. Vi ska här nedan nämna en del från det stora urvalet.

Karl XV 4 Rdr rmt 1862 utan LA 01å01/0 5.000:-.

Karl XIV Johan 2 Skb 1840 01å01/0 400:-.

Ca 55 svenska guldmynt finns med varav bl a en 20-krona 1885 01å01/0 30.000:-.

Samtliga Karl XII nödmynt finns representerade i olika kvalitéer. Även en hel del 0 11-GV1A mynt finns representerade.

NORDENNYTT

Atriumvegen 15 C. N-1400 Ski

Sörensen/Sörensens värderingskatalog 1977 över Norges mynter

1975 års rätta satsning — Quislings 1- och 5-öringar samt Haakon VII:s 25-öringar.

Den totala ökningen under perioden 1873-1976 uppgick till 10 %. För andra året i rad noteras en sänkning av Haakon VII:s guld, denna gång med mellan 200 och 300 kronor för de högsta kvaliteterna.

Trots att årets ökning var dubbelt så stor som föregående års, är den i stort sett inte större än kronans värdeminskning. Detta speglar väl den baise som rått på den norska marknaden de två sista åren. Det kommande året blir intressant och prisutvecklingen kommer att följas med intresse, på många håll. Vi gissar på en gynnsam prisutveckling på 20- och 30-talets kopparmynt i hög kvalitet och att en diffreniering inträder. Tänk på att utbudet av dessa mynt, mildt sagt, är begränsat.

Vissa mynt i årets värderingslista har utsatts för större justeringar än andra — en del förväntade, några mycket förvånande.

Bland de förväntade väljer vi att nämna (samtliga i kvalitet 0): 5-kronorna 1970 och 1971 från 10:- till 20:-.

2-kronorna 1897, 1898 och 1904 från 1.100:- till 1.400:-.

1-kronan 1878 från 3.500:- till 5.000:-.

50-öringarna 1909, 1911 och 1913 från 400:- till 650:-, 1954 från 40:- till 100:- (årets näst högsta procentuella höjning).

25-öringarna 1911, 1913 och 1914

TERJE SÖRENSEN TORE SÖRENSEN

VURDERINGSLISTE

OVER

NORGES MYNTER

1814 - 1976

7. UTGAVE

från 225:- till 400:-, 1918 från 90:- till 180:-, 1958 och 1959 från 15:- till 25:- 5-öringarna 1919 från 280:- till 400:-, 1933 från 140:- till 220:-. 2-öringarna 1909 och 1910 från 150:- till 225:-, 1932 från 100:- till 150:-. 1-öringarna 1908 från 170:- till 250:-, 1921 järn från 375:- till 500:-, 1945 från 50:- till 100:- (notera här samtliga kvaliteter 100/65/40/20/10!)

Detta var mycket men viktigt. Lika viktigt är att lägga märke till överraskningarna åt andra hållet.

1-kronan 1916 har ökat från 2/5 till 750 kronor, 172, 72 % — det kanske är ett tryckfel. 5-öringen 1908 som bjudits ut både i 0 och andra högre kvaliteter det sista året, har ökat från 300 till 475. Vi har dock sett priser överstigande 500 kr.

Detta kan jämföras med 5-öringen 1916 (värderad till 200 — ökning med 25) som vi bara sett utbudet 1 gång på 5 år. Eller, vem kan erbjuda 5-öringarna 1928—1931 för 100 kr/st i 0. Man ska dock i detta sammanhang vara medveten om att inte bara utbud, utan även efterfrågan styr prisutvecklingen.

Sörensen/Sörensens värderingslista 1977 är fortfarande mycket bra. Det ligger mycket erfarenhet och långa studier bakom den. Den är marknadens klart ledande för perioden 1814—1976 och rekommenderas varmt. Den kan köpas hos alla välsorterade mynthandlare eller direkt från:

Generalagenten i Sverige:
Numismatiska Bokförlaget AB,
Box 7183 103 85 Stockholm.

Författarna:
Tore Sörensen, Myntforretning,
St. Olavsg. 31, Oslo 1.

Terje Sörensen, Postboks 75, N-3701 Skien.

Priset är i år, som de tidigare två åren, oförändrat. I Sverige 10Skr, i Norge 12Nkr och i Danmark 14Dkr.

Artikelserien

Indragning — nedsmältning av norska mynt, som påbörjades i förra numret har på grund av nyheten om den nya värderingslistan över Norges mynter utgått. Vi återkommer i nummer 5 med den.

Vår nya

PRISLISTA

har utkommit

erhålls gratis på begäran.

SVEA

Mynt & Frimärkshandel AB

STUREPLAN 4 - BOX 7232 - 103 84 STOCKHOLM

Tel. 08/10 03 85, 10 03 95

NORDIENNYTT

Atriumvegen 15 C. N-1400 Ski

Ahlströms auktion 14

Den 16 och 17 april omfattar bland annat en avdelning norska mynt som bjuds ut andra dagen.

Det är 96 mynt med ett sammanlagt uppskattat pris av 592.590 kronor som skall säljas. Auktionen är mycket intressant så till vida att man i Norge har märkt ett reducerat intresse av äldre material. Ahlströms 14:e ger kanske en fingervisning om hur vinden skall blåsa under 1977.

Auktionen bjuder bland annat på 5 objekt som av auktionsförrättaren bara är kända i 5 exemplar eller färre. Dessa är:

nr 855 2 speciedaler 1653, NM 33, H 15, S 17, varit infattad, 1+, (40.000), 4 ex kända.

nr 856 2 speciedaler 1654, NM 35, H 18, S 5, 01, (45.000), 5 ex kända.
nr 861 Speciedaler 1661, NM 87, H 41, Jfr S 24, 1+/01, (25.000), 2 ex kända.

nr 862 Speciedaler 1662, NM 91, H 48A, S 35, 01, (35.000), 4 ex kända.
nr 872 2 speciedaler 1670, NM 30, H 26A, S4, förgylld, 1+, (40.000), 4 ex kända.

Av ovanstående 5 objekt återfinns bara 2, nämligen nr 855 och 856, på Universitetets myntkabinett i Oslo.

Trots att de fem ovanstående plus ytterligare 18 respektive 17 objekt förmodas vara dyrare än de 2 nedanstående, vill vi ändå nämna dem som mycket intressanta:

nr 826 BERGEN. 1/2 skilling. Krönt h i sköld (Lejon i sköld). NM 3, G 150. S 101. RR, 1/1+ (6.000)

nr 849 NIDAROS. Skilling 1519. NM 4, G 182, S 3, RR, 1+, (7.000).

ENTDECKEN SIE DIE FASZINIERENDE WELT ALTER INDISCHER MÜNZEN

Münzen aus mehr als 2000 Jahren
indischer Geschichte:

- Antike punzierte Kupfer- und Silberplatten,
- Antike Münzen der Indo-Griechen, Guptas, Kushans, Indo-Sasaniden, Stammesmünzen, Hindu-Königreiche etc.,
- Islamische Münzen der Sultane von Delhi, Bengal, Gujerat, Jaunpur, Lahore, Kashmir, Kabul, der Könige von Malwa usw.,
- Kupfer- und Silbermünzen der Moghul-Kaiser,
- Münzen von 50 verschiedenen Lokalstaaten,
- faszinierende Medaillen der Jainas,
- Hindu- und Moslem-Tempeltokens,
- Münzen der Staaten im Himalaya
in reichhaltiger Auswahl.

Fordern Sie meine Preisliste an!

IHR INDIEN-SPEZIALIST
ULRIKE MÜLLER, Johannesstraße 34
D 7220 Schweningen W. Germany

C-SCOPE metalldetektorer

Med C-Scope metalldetektorer gör Du många och spännande fynd. Tappade mynt, ringar, smycken, vapen, verktyg och gamla skatter. För i orostider grävde folk ned sina dyrbarheter i jorden. Mycket blev aldrig uppgrävt igen utan väntar på upptäckt.

C-Scope "ser" under markytan. Signalen tränger igenom alla sorters mark — även sten och betong — ger utslag för alla metaller.

Rekvirera broschyrer och information mot svarsporto.

**Ingenjörfirman
WAKEBO AB**

Lillatorpsgatan 18 - 416 55 Göteborg

NORDIENNYTT

Atriumvegen 15 C, N-1400 Ski

OY Finncanastor AB

höll sin vårauktion den 13 mars på Hotell Inter-Continental i Helsingfors.

L gkonjunktoren i Finland har börjat vika. Auktionen visade en starkt investeringsbetonad tendens. Prisnivån på finländskt material h ll sig och steg en del på 01-nivån och uppåt. Guldmynten höll sig, kanske på grund av prisstegringen på r guldet på den internationella marknaden.

Ryssland beh ll sitt standardpris och visade en svag stigning på de bättre kvaliteterna. Svenska mynten gick för samma priser som uppnås i Sverige.

Medaljer, ordnar samt sedlar gick normalt.

OY Finncanastor håller på att arbeta sig på den internationella auktionsskalan. Deltagarm ngden

var ovanligt stort, cirka 300 vilket kan jämföras med h stauktionen som samlade cirka 100.

Från auktionen nämner vi följande objekt:

nr 10 1 p 1882, 01 (250), 350
nr 54 25 p 1869, 01/0 (1.550), 1.650
nr 58 25 p 1902, 01, (145), 185
nr 61 25 p 1910, 01/0, (250), 280
nr 169 20 mk 1862 C, sedel, 1, (650), 905
nr 170 20 mk 1909 Litt. A, 0554896, sedel, (1.200), 2.350
nr 176 25 mk Suomen Yhdyspankki, litet hål och litet riss, 1, (1.250), 1.250

NORGE

nr 342 Speciedaler 1634, rengjord, 1+ /01, (4.500), 5.600
nr 343 24 skilling 1749, 1? /1, (50), 80
nr 348 50  re 1920, flera kantfel, (50), 100

Numismatisk Ordens

Auktion i Borås den 13 mars, visade klart den stigande rädslan för de norska guldmynten. Inga av de 4 utbudna objekten såldes trots att utropspriserna inte låg över katalognoteringarna (S rensens 1977 se separat artikel).

Noteras bör att 2 kronan 1888 i 1+ såldes f r 2100 kronor och att 50  ringen 1880 i nära 0 klubbades f r 1600 kronor.

De danska guldmynten såldes mellan 450 och 475 kronor. 2-dukatan 1658 gick tillbaks till inl mnaren.

PRENUMERERA P 

MYNTKONTAKT

TERJE SÖRENSEN

TORE SÖRENSEN

VURDERINGSLISTE

OVER

NORGES MYNTER

1814 - 1976

7. UTGAVE

Norges mynter

V RDERINGSPRISER 1814—1976

7:e utgåvan

FINNS HOS ALLA VALSORTERADE

MYNTHANDLARE

Distributör i Sverige:

Numismatiska Bokförlaget AB

Box 71 83, 103 85 Stockholm

UTLANDS NYHETER

New Zealand 1977

Det har nu meddelats att New Zealand skall utge ett myntset 1977 samt även ett speciellt jubileumsmynt i silver i valören 1 Dollar. Myntet jubilerar Drottning Elizabeth II:s 25-årsjubileum.

Ett begränsat antal set och jubileumsmynt kommer att utges:

Upplagor enligt följande:

7-myntset i Proof inkl. silverdollar: 12.000 set.

7-myntset i Unc. inkl. kopparnickeldollar: 20.000 set.

1 Dollar silver Proof 15.000 ex.

1 Dollar kopparnickel Unc. 50.000 ex.

Jubileumsmyntet porträtterar Drott. Elizabeth II och den andra sidan visar Waitangi Treaty House, ett "Pohutukawa"-träd och en Taiaha.

Kort historik över New Zealands myntutgivning

Landet fick sina första egna mynt 1933 som ersatte de brittiska. Mynten var i 50% silverlegering. Kopparnickelmynt infördes 1947. 1935 och 1949 utgavs jubileumsmynt 1 Crown i silver. De första kopparmynten utgavs 1940 i valören 1/2 och 1 penny. 1940 utgavs också en jubileums 1/2 Crown med anledning av undertecknandet av Waitangi-fördraget. 1953 utgavs en

jubileums Crown med anledning av Drottning Elizabeth's kröning.

Nya mynt infördes 1967, 1, 2, 5, 10, 20 och 50 cents, 1 dollar. Jubileumsmynt utgavs 1969, 1970, 1974. 1971 erbjöds för första gången proofset till försäljning. 1935, 1949 och 1974 utgavs jubileumsmynt i silver, 1977 års jubileums 1 dollar blir det fjärde jubileumsmyntet i historien i silver.

Distributör: Norrtälje Mynthandel, Norrtälje.

KÖPER, SÄLJER, BYTER och VÄRDERAR

SVENSKA och UTLÄNDSKA MYNT, SEDLAR, MEDALJER, POLLETTER och TILLBEHÖR
FRIMÄRKEN och BREV

Lagerprislista sändes gratis.

MYNTAFFÄREN NUMIS

Vallgatan 1, Box 2332, 403 15 Göteborg - 031/13 33 45

Vard. 11—18. Lörd. 10—14. Lunch 14—14.30

UTLANDSNYHETER

POLEN

I mars 1977, utgav polska nationalbanken för cirkulation ett silvermynt (625/1 000) med valören 100 zloty. Myntet har en diameter av 32 mm, vikt 16,5 gram och upplaga 30.000 ex.

Myntets motivsida visar silhuetten av en Europeisk Bison, ett djur som en gång förekom talrikt i Europa men som nu endast finnes i nationalparker. I Polen finns ett stort antal fredade djur i "The Bialowieza Forest".

Även ett mynt i Proof-kvalité kommer att utges i samma storlek och vikt, men där visar motivsidan istället en fisk, sötvattensfisk med det polska namnet "Brzana" eller engelska "Barbel". Fisken förekommer i Europa, Centralasien och Afrika. Upplaga för Proof-myntet är 5 000 ex.

BERMUDA

utger jubileumsmynt med anledn. av Drott. Elizabeth's 25-årsjubileum. Guld 100 Dollar 1977 och guld 50 Dollar 1977 samt ett silvermynt i valören 25 Dollar 1977.

VÄST-TYSKLAND

Ett 5 marskmynt 1977 utkommer under våren jubilerande 200-

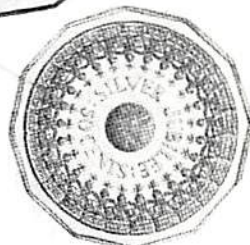
årsminnet av matematikern och naturforskaren Carl Friedrich Gauss. Myntet präglas i 625/1 000 silver och upplagan beräknas bli 8 milj. ex. Myntet utkommer i Unc. och Proof-kvalité. Vikt 11,2 g, storlek 29 mm.

ENGLANDS GULDSOVEREIGN 1976

har just utkommit på guldmarknaden, diameter 22 mm, vikt 7,98 gram, guldhalt 22 karat. Myntet återger det nya porträttet av Drottning Elizabeth, som introducerades 1974.

AUSTRALIEN 50 CENTS 1977

har fått specialdesign med anledning av Drott. Elizabeth's 25-årsjubileum.

MYNTTORGET

Annonssida för myntsamlare

Ni som vill annonsera i Mynttorget, fyll i kupongen nedan eller en avskrift och sänd den till MYNTKONTAKT, Drottningg. 11, 111 51 Stockholm, märk kuvertet "Mynttorget". Kostnaden är 10 kronor per annons och får högst innehålla 20 ord + telefonnr. eller namn o. adress. Vid två annonseringar med samma text i två på varandra följande nummer är kostnaden 16 kronor för båda annonserna. Annonserna skall vara oss tillhanda senast 3 veckor före utgivningsdagen. Annonskostnaden skall medräknas på samma gång som manus.

SÄLJES

Svenska mynt 0 II-G VI A säljes. Prislister gratis. Lennart Wetterström, Centralgatan 13 A, 825 00 Iggesund, 0650/207 31.

Dubletter av gamla Svenska sedlar samt mynt Karl XV och Oscar II, goda årtal. Tfn. 0457/511 65 (kvällstid) S Johansson, Box 72, 370 12 Hallabro.

Du som samlar och tycker om gamla prylar, mynt, m m. Beställ prislister mot 1 kr i frimärken. Dan Burman Skeppargatan 11 B, 931 00 Skellefteå.

Lista på svenska mynt sändes på begäran. Håkan Runnqvist, Eriksgatan 14, 771 00 Ludvika Tfn. 0240/102 03.

Myntsamling, 425 mynt, 0 11-GV1A. Bl a 5 öre 1927 1 kr 1942 AUB Samtliga mynt värderade. Pris 2 650:- (värde, 3 000:-) Tfn. 0150/167 17.

1 kg utländska mynt 75:-, 1 kg GV koppar och järnmynt 65:- inkl. moms och porto. Anders Tullberg Bredängsv. 220 4 tr, 127 32 Skärholmen.

Svenska mynt 10 kr—1 öre (1911-1973) säljes billigt. Även utländska (1922—1970) Gratis prislister sändes på begäran. Arne Lissmats Box 800, 790 30 Insjön Tfn 0247/405 70.

1 kronor 1910-1950. Alla årtal 35 st. Pris 250:- kval 1+, 1, 1? Bertil Niklasson Öst. Skärvallsgatan 17, 421 53 V. Frölunda.

Prislister på guld, silver och kopparmynt sändes gratis. Torsten

Nilsson, Serenadsg 29 14 tr 214 73 Malmö Tfn 040/850 66.

Gratis prislister över svenska mynt 1597-1976, + diverse länders mynt. Stig Rydmark, Förmansg 8 724 66 Västerås, Tfn 021/12 51 71.

Svenska mynt 1573—1976 säljes billigt. Gratis prislister sändes på begäran. Ingemar Andersson, Box 5303 Gräsberg, 771 00 Ludvika.

KÖPES

Ocirkulerade enkronor före 1943 samt 1952-1962. Tvåkronor före 1944. Tage Markström, Fack 2, 100 73 Stockholm. Tel. 08/97 73 75.

Antika mynt, Rom, Byzans, Grekland samt numismatisk/historisk litteratur i ämnena köpes/bytes mot moderna och äldre, svenska och utländska. Christer Hörnfeldt, Falsterbo 10, 121 52 Johanneshov. Tfn 08/49 84 44.

Dansk samlar önskar at köpe svenske sølver og kobbermynter före 1874. ev. bytte. E. S. Nielsen, DK-8340 Malling Tfn 6/931 10 04 kvällstid.

Island 1100 år 1 proof set för 1 500:- (min) och 1 ocirk guldmynt för 800:- (min). Tfn 031/29 26 75.

SNABBARE ÄN SILVERPUTS:

Från Amerika kommer följande nyhet: Att ta bort angrepp, fläckar och smuts från mynt är undanstökat på loppet av några sekunder med hjälp av "Microsonic Cleaner", som utan att skada den ursprungliga ytan tar bort föroreningarna med hjälp av ultraljud. (Pris i USA: \$25,»).

Myntauktion

Vår första myntauktion äger rum i Kinna i juni. Även skriftliga anbud mottages, försäkra Dig därför redan nu om auktionslista, som erhålles gratis mot namn och adress. Utförlig annons i nästa nummer.

A-Ges
SAMLAR-AUKTIONER
box 12-511 01 Kinna

BESTÄLLNINGSKUPONG MYNTTORGET

Härmed beställs nedanstående annons att införas i nästa nummer av tidningen. Annonskostnaden 10 kr medräknas.

Härmed beställs nedanstående annons att införas i de två nästkommande nummer av tidningen. Annonskostnaden 16 kr medräknas.

ANNONSTEXT:

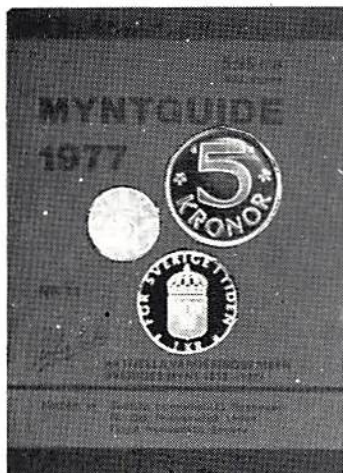
SÄLJES KÖPES ÖVRIGA SAMLAROMRÅDEN

NAMN:

ADRESS:

LITTERATURNYHETER

Myntguide 1977

Myntguiden 1977 utges som vanligt av Tonkin AB, Linköping, och kostar 5:95, en höjning från föregående upplaga med 1 krona. Höjningen kan anses som ringa med

tanke på att det förra priset stått sig i flera år. Myntguiden är ändå det billigaste värderingshäfte som finns idag. Guiden täcker tiden 1818—1976 med värderingspriser i 2 kvalitéer 1818—1872 och i 5 kvalitéer 1873—1976. Samtliga typmynt är avbildade även de nya för 1976.

Holländska sedlar från 1814 till idag

Från Mevius & Hirschhorn Int. Bokförlag, Amsterdam, Holland kommer denna katalog över holländska sedlar. Författare är J. Mevius och F. G. Lelivelt. Boken är på cirka 145 sidor och häftad. Det 1:a kapitlet visar en förteckning över signaturer använda på sedlar i Holland. Samtliga typsedlar är avbildade, vilket innebär drygt 200 bilder. Priserna är upptagna i 2 kvalitéer. Vi har tyvärr inte kunnat

få fram något pris för boken i Sverige ännu men det bör kunna fastställas inom kort.

J. Mevius & F. G. Lelivelt

Specialkatalogus van

**de nederlandse
bankbiljetten
van 1814 tot heden**

MYNT- 77

mässa

Int. numismatisk mässa

GRAND HOTEL, HELSINGBORG 23 och 24 april

**OBS! Alla utställda mynt till salu — mynt köpes även
30-talet utställare från fem nationer**

ÖPPET: 11 — 18

MEDDELANDEN

Auktioner o. Mässor

16—17 april. Myntauktion nr 14 på Sheraton Hotell, Stockholm. B Ahlström Mynthandel AB.

23—24 april. MYNT-massa 77 på Grand Hotel i Helsingborg. Eximtrans, Helsingborg.

Muséer

Kungl. Myntkabinettet, Statens museum för mynt-, medalj- och penninghistoria.

Narvavägen 11—13, 2 tr Stockholm. (Samma byggnad som Historiska museet).

Utställningar: Svenska mynt från 100-talet till nutid. Mynt från forna svenska besittningar. Världens mynt under 25 århundraden. Medaljhistoria.

Museet är öppet alla dagar kl. 11—16. Mottagning för allmänheten tisdagar kl. 13—16. Andra tider endast efter överenskommelse. Föremål kan även insändas till museet för utlåtande under adress: Box 5405, 114 84 Stockholm. För arbeten är museet skyldigt utta viss ersättning. Observera: äkthetsbestämningar och värderingar utföres ej.

Malmö Museum

Malmöhusvägen, S 211 20 Malmö. Myntkabinettets utställning.

Slottets ståthållareväning. Malmöhus öppet vard. 12—16, sönd. o. helgd. 11—17. Mottagning för allmänheten tisd. 13—15.30. Tel. 040/733 30 ankn. 49, K. Vakar.

Uppsala Universitets Myntkabinett Lokal: Universitetshuset.

Utställning av svenska mynt, sedlar och minnespenningar. Tillgängligt onsdagen 18.30—19.30 eller efter överenskommelse på tel. 018/13 94 40 (Waern) eller 018/15 54 00 (Klibanski).

Föreningar

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Östermalmsgat. 81, 114 50 Stockholm. Tel. 018/67 55 98 vard. 10.30—13.00.

Onsdagen den 4 maj kl. 18.30 Klubbafton på Östermalmsg. 81. Axel O. Larsson visar diabilider av mynt med romerska kejsare i silver och brons, II.

Torsdagen den 2 juni äger årsmöte rum i Stadshuset, middag på Gondolen.

28 april FROSTA NUMISMATISKA FÖRENING, Hörby anordnar möte med auktion kl. 19.30 på ungdomsgården i Hörby. Auktionsobjekten visas från kl. 18.30 samma dag.

3 maj och 24 maj SAMLARFÖRENINGEN NORDSTJARNAN STOCKHOLMSAVD. S:t Eriks myntsektion, Karlbergsv. 32 A, Stockholm. Mötesafton.

28 april MYNTSAMLARKLUBBEN GOTEN, Visby sammanträder sista torsdagen i varje månad på Nya Hotell Solhem kl. 19.00. Program finns hos City Tobak, Vallers Plats. Ordf. C-G Christenson, Pilängsgatan 15, Visby.

11 maj SIGTUNA MYNTKLUBB Box 44, 190 40 Rosersberg håller möte kl. 19.00 i Drakegården. Kvällens program: Mindre auktion och samkväm.

28 april TALJE MYNTKLUBB, Södertälje. Mötena börjar kl. 19.00 och hålls i Föreningsgården, Torekällberget. Upplysningar per tel. 0755/623 49-185 68.

11 maj MYNTKLUBBEN NICOPIA Nyköping, håller möten den andra onsdagen i varje månad i Pensionärgården, Västra Trädgårdsgatan 57, Nyköping, kl. 19.00. Nya medlemmar välkomna. Upplysningar och auktionslistor per tel. 0155/326 75.

20 april SAMLARFÖRENINGEN MISTELN, Västerås. Myntsekt. Arosgården kl. 19.00.

OBS!!! Ni som söker efter er förening och inte kan finna den på denna sida tala med er styrelse och be dem sända in material som talar om då era möten sker. Sänd gärna in uppgifter gällande ett helt år i taget. Införandet sker kostnadsfritt. OBS!!!

SNF:s vårauktion 1977

Tisdagen den 15 och onsdagen den 16 mars höll Svenska Numismatiska Föreningen sin vårauktion på Historiska Museet i Stockholm. De 2 guldmynten från Sverige som vi nämnde i förra numret av MK var: Karl XI dukat 1677 R HG16a, SM30 obet buckl i kval 01 med minipriset 20 000:-, Gustav III dukat 1788 R enda ex i privat ägo HG18 SM32 i kval 1+/01 med minipriset 18 000:- dessa båda såldes för 36 000:- respektive 26 000:-.

Gustav Vasa 1 mark Svartsjö 1543 S HG124 SM179 i kval 1 såldes för 750:-.

1 öre Abo 1524 R HG53 SM98 i kval 1(?) / 1 stannade på 17 000:-. Västerås 1/2 mark 1539 HG99a SM150 svagt ärgig i kval 01a0 är i värderingsböckerna upptagna till mellan 7 000—7 500 kr i kval 01 och såldes här för 12 500:-.

En serie med Carl XII:s nödmynt i kval 1-1(+) såldes för 800:- vilket får anses som billigt då dessa mynt var något lågt klassade, Oscar II 2 kronor 1897 i kval såldes för 40:- i kval 1+01/01a0 vilket tyder på att alla i salen temporärt hade somnat in. Strax därpå såldes nämligen en 2 krona 1897 och en 2 krona 1907 jubileum i kval 0 för 500:- tillsammans.

PRENUMERERA PÅ

MYNTKONTAKT

Prenumerera på

MYNTKONTAKT

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

grundad 21 maj 1873

Föreningens ändamål är att sammanföra fackmän och samlare inom alla numismatikens områden — mynt och medaljer, sedlar, polletter osv.

SNF är Nordens äldsta och största numismatiska förening med ca 1.500 medlemmar.

Välkommen att bli medlem!

Vi anordnar föredrag, exkursioner, numismatiska resor (även till utlandet), klubb- och bytesaftnar samt flera årliga medlemsauktioner.

SNF utger tillsammans med de andra nordiska huvudföreningarna Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad (10 nr årligen) och Nordisk Numismatisk Årsskrift (numera dubbelårgångar), bägge rikt illustrerade. De ingår i medlemsförmånerna, till vilka också hör rätt att lämna anbud till auktioner anordnade av andra föreningar anslutna till Nordisk Numismatisk Union och att delta i deras möten.

SNF utger dessutom Numismatiska Meddelanden (32 delar sedan 1873), som kan köpas till förmånspris, och präglar medaljer.

Folder med upplysningar om inträde kan erhållas från

Svenska Numismatiska Föreningens kansli
Östermalmsgatan 81, S-114 50 STOCKHOLM
Tel. 08-67 55 98 (vard. 10.30—13.00)

Stängt under helger samt juli och augusti
Inträdesavgift 60 kr. Årsavgift 1977 = 60 kr

Några av medlemmarna studerar svenska mynt på Eremitaget i Leningrad.

Svenska Numismatiska Föreningens ordförande Lars O. Lagerkvist hjälper några unga samlare med bestämning av mynt.